

Itájtol Jesucristo yej kijekuiloj San Marcos

Juan yej tabautizarowa kipowa itájtol Dios

¹ Ijkín pewa ye'noticiaj de Jesucristo, * yej Diospa iPiltzin.

² Iky profeta Isaías ijkín kijekuiloj ken Dios kijlij: Ta' xikaki, niktitanis se notatitan miej tej aya nimitztitani, iga tayakanas iga mata-ijliti iga mamopreparadojtokan iga tiwi'.

³ Mokaki itájtol inón tatitan, tajtowa recio ipan desierto. † Kijtowa: “Xikajtewákanya iga ankichiway yej ayekti, ijkón ankitapowaj ojti iga toTeko.”

⁴ Ijkón Juan tabautizarowaya ‡ ipan desierto iwán kijlij iga nochi makikajtewákanya iga kichiway yej ayekti, iwán mamobautizarokan; ijkón Dios makiperdonarowilikan yej kichijkej yej ayekti. ⁵ Nochi yej chantitokej ipan estado de Judea, iwán yej chantitokej Jerusalén, yayaj kikakitij Juan itájtol. Iwán kua' la gente motenxitonkeja iga kichijkej yej ayekti, íkuaya Juan kibautizarowaya inomej ipan weya' Jordán.

⁶ Juan kakijtinemiá itzótzol yej chijtoya iga itzojmiyo camello, § iwán tajko-ilpitinemiá iga kuetax, iwán kikuaya chapolin iwán kuayojnekti. ⁷ Iwán Juan ijkín tatapowiaya:

—Netokatiwi' se yej máj tayakanto' que nej, yej ni alín anejasi iga manixitomili iga'. ⁸ Iwán nej inán

* 1:1 1:1 Xikita glosario “Cristo”. † 1:3 1:3 Xikita glosario “Desierto”.

‡ 1:4 1:4 Xikita glosario “Bautizar”. § 1:6 1:6 Xikita glosario “Camello”.

nimitzbautizarojkej iga a'ti, e' yéj yawi mitzbautizarotij iga el Espiritu Santo.

Mobautizárowa Jesús

⁹ Inomej día, Jesús kisa' ipan iyaltepe' kan íchan katka; inón altepe' yej itoka' Nazaret, yej ono' ipan ítal Galilea. Iwán Juan kibautizaroj Jesús ipan weya' Jordán. ¹⁰ Iwán kua' kistiaya ipan a'ti, Jesús kita' iga tapowi' cielo, iwán temoj ipan yéj iyEspiritoj Dios ken se jojtoko. ¹¹ Iwán mokagui' itájtol Dios; kijtoj:

—Tej nokta tinoPiltzin yej nimitzpoxchokiliá. Tej tiney-olchikajto'.

Tzitzimi' kineki iga Jesús makichíwa yej ayékti

¹² Kua' Jesús mobautizároja, iyEspiritoj Dios kiwiga' ipan desierto kan ayá' chantitolo'. ¹³ Ompiga Jesús onoya cuarenta días iwán animálmej; iwán walaj Tzitzimi' iga katka makichíwalti yej ayékti; iwán walkej angelejmej* iga kipalewíkoj Jesús.

Jesús kipowa ye'noticiaj

¹⁴ Kua' el gobernador kipresójiwija Juan, Jesús yajki ipan estado de Galilea, kipowato ye'noticiaj kén iga Dios temañawía. ¹⁵ Ijkin kijtowaaya Jesús:

—An sí así'ya yej mochixtoya, iwán inán ayo' wejkatis iga yawi reinaroti Dios. Ay'ya máj xikchíwakan yej ayékti, iwán xicredókanya ye'noticiaj.

Jesús kinotza nawí yej topoymaj

¹⁶ Jesús nejnentiaya ipan aten laguna yej itoka' Galilea. Ompa kita' Simón iwán Andrés yej iyíknimpa. Yejemen atarrayeromej. Iwán ompa atarrayaroytoyaj ipan inón a'ti. ¹⁷ Iwán Jesús kijtoj:

* 1:13 1:13 Xikita glosario “Ángel”.

—Xin̄tokakan, iwán nikchiwas iga ankinechkoskej yej manetokakan, ken inán topoj ankikitzkiáj.

¹⁸ Iwán íkuá'san kikajtejkej iyatarrayajmej, iwán kitokákeja Jesús.

¹⁹ Iwán Jesús achi máj nejnen, kita' ompa onokej Jacobo iwán Juan yej ipilówampa Zebedeo. Onoyaj ipan ákal, kitamanijtoyaj iyatarrayajmej. ²⁰ Iwán Jesús kinotza' inomej. Iwán yejemej kikajtejkej Zebedeo yej itájmejpa iwán imonsojmej ipan ákal. Kitokákeja Jesús.

Jesús wel kikixtiá maļespíritoj

²¹ Asitoj ipan se altepe' yej itoka' Capernaum. Iwán kuá' asi' día kuá' mosewilo, Jesús kala' tiopan iwán pewa' tamachtij. ²² E' madmiradojkej kén iga tajtowa, porque Jesús kuá' tamachtiaya nesía iga kimati te nemi kijtowa, ayéj ken yej tamachtiáj ipan iley Moisés. ²³ Tiopan-ijti' onoya se taga' yej kipiaya maļespíritoj, iwán tzajtzitewa'; kijtoj:

²⁴ —¿Té annehchwilikoj Jesús de Nazaret? ¿Ix tiwalaj iga annepolokoj? Nej nimitzixmati, iwán nikmati iga tej nokta yej Dios mitztapejpen.

²⁵ Iwán Jesús kajajwa' inón maļespíritoj, kijlij:

—¡Ayo' xitzajtzito! ¡Xikajtewa inín taga'!

²⁶ Iwán inón maļespíritoj kikuekuechkaltij inón taga', iwán tzajtzitikisa'. ²⁷ Iwán nochi majmawikej poxsan, iwán mosepantajtankej:

—¿Tétaj in? ¿Té yejtaj in inín yej nemo' tenextiliá? ¡Ininya sí taga' wel kitekimaka maļespíritojmej iwán kicredowaj!

²⁸ Iwán nimanín noyan momati' ipan estado de Galilea yej Jesús kichij.

Jesús kachitialiá imonq̄n Simón Pedro

²⁹ Kua' Jesús kisa' tiopan, yajki iwán Jacobo iwán Juan; asitoj ichan Simón kan ichan no Andrés. ³⁰ E' imonan Simón wetztoya iga kawanto', iwán kijlijkej Jesús iga wetito'. ³¹ Iwán Jesús kitechoj, iwán kimakítzkijpa iga kiketza', iwán íkuá'san imonan Pedro sewi' ikajlo' iwán pewa tatamá'. Kitamá' Jesús iwán yej íwan nemiáj.

Jesús taajachitialiá

³² Kua' kála'ya tonatí', iwán némiya takomiti kiwajwaliguilijkej Jesús nochi yej sese'pa iga wetitoyaj iwán yej kipiayaj malespíritojmej. ³³ Iwán nochi de inón altepe' monechkojkej kaltenoj. ³⁴ Jesús kachitij mia' yej sese'pa iga wetitoyaj iwán yej kipiayaj malespíritojmej, nochi kikixtilijkej. Akimakaltij iga matajtokan malespíritojmej iga kimatiáj a'yéj in Jesús.

Jesús kipowa ye'notíciay Galilea

³⁵ Kua' tanestíwí'ya, e' takómi-o', Jesús moketza', iwán yajki iselti oradoto kan atelo. ³⁶ Simón iwán yej íwan nemiáj yajkij kitemotoj. ³⁷ Kua' kasíkeja, kijlijkej:

—Nochi nemi mitztemowaj.

³⁸ E' Jesús kijtoj:

—Matiakay ipan se' altepemej yej najna'san onokej iga manikpowa ye'notíciay no ompí, iga inón nokta niwalaj.

³⁹ Iwán Jesús nemiá noyan Galilea ipan tiopamej yej ojonoyaj ipan altepemej, kipojtinemiá itájtol toTeko iwán kikixtijtinemi' malespíritojmej.

Jesús kachitialiá se taga' yej nemi palani inakayo

⁴⁰ Se taga' yej nemi palani ikajlo' iga kipiaya lepra† kitechoto Jesús, iwán motankuaketza' iná'. Kijlij:

—Siga tikneki wel xinepajti.

⁴¹ Jesús kiknelij, kichijchin iga ima', iwán kijlij:

† 1:40 1:40 Xikita glosario “Lepra”.

—Kena, nikneki xipajti.

⁴² Kua' kijtoj ijkón, pájti'ya yej wetitoya. ⁴³ Jesús kijlij iga mayáwiya, iwán ijkín kinonotza':

⁴⁴ —Ta' xikaki, amo xikijli agaj kén iga ti-achitiá', tej xaj kan ono' sacerdote iga mamitzita iwán xiktali moofrendaj iga tipájti'ya, kensan iley Moisés tatekimaka iga mamochiwa ijkón. Iga nochi makimati iga tipájti'ya.

⁴⁵ E' inón taga' yajki, pewa' kipowa' nochi yej mochij, inón iga Jesús ayo' monextiaya ipan altepe', nemiá kansan ayagaj onoya, e' yayaj kitatij mia' yej de sejsé' altepemej.

2

Jesús kachitialiá se yej awel nejnemi

¹ Panoj achi días, Jesús yajki sej Capernaum. Kua' nóyanya momati' iga yéj óno'ya kalijti' ² monejnechko' este ayo' kitotolowayaj kalijti' niga kaltenoj; iwán Jesús kipojtoya itájtōl Dios. ³ Iwán asitoj nawi tajtaga' yej kiwigakej se taga' yej awel nejnemi nokta. ⁴ E' kua' kitakej iga awel kalakij kan ono' Jesús iga poxsan onolo' kalijti', tajtaga' kixitinkej alín ipetayo kajli kan kimatiáj iga ono' Jesús, iwán ompa kipipilojtitemowijkej ipan itapech in inón yej awel nejnemi. ⁵ E' kua' Jesús kita' kén iga moconfiarowayaj ipan yéj, kijlij yej wetitoya:

—Nopj, nochi yej tikchij yej ayekti, nimitzelkawiliaya.

⁶ E' ompa ewatoyaj sekin yej tamachtiáj* ipan iley Moisés; iwán kijtojkej ipan iyalmajmej: ⁷ “¿Te iga ijkón tajtowa inín taga'? Nemi kimálijliá Dios, iga ayagaj wel taelkawiliá yej se kichiwa yej ayekti, petz Dios san.” ⁸ E' Jesús kimatiá te kejlantoyaj, iwán kijtoj:

—¿Te iga ijkón ankejlamikij ipan amoalmajmej? ⁹ ¿Kén máj wel manikijli inín yej awel nejnemi? ¿Ix manikijli:

* 2:6 2:6 Xikita glosario “Yej tamachtiá ipan iley Moisés”.

“Nochi yej tikchij yej ayekti nimitzelkawílija”, o manikijli: “Ximoketza, xikui motapech, iwán xaja”? ¹⁰ An sí, nia nimitznexilitij iga nej yej iPiltzín Taga',[†] ipan inín tajli wel nikelkawiliá yej se kichiwa yej ayekti.

Iwán Jesús kijlij yej awel nejnemi:

¹¹ —Tej nimitzijliá, ximoketza, xikui motapech, iwán xaja mochan.

¹² Iwán inón yej awel nejnemi íkua'ya moketza', kikui' itapech, iwán kistewa' iyixtaj nochi yej ompa onoyaj. Iwán inomej san tajtachixtikajkej, iwán ijkín kijtojkej iga kiweyimatiltijkej Dios:

—¡Ayí' ijkín tikitaj!

Jesús kinotza Leví

¹³ Iwán Jesús yajki sej ipan lagunajten. Iwán kua' nochi kitatoj, Jesús kimachtij. ¹⁴ Kua' Jesús panotiaya, kita' kan ewatoya Leví, yej ipiltzimpa Alfeo iga kicobrarojtoya impuesto iga Roma, iwán kijlij:

—Xinotoka.

Iwán Leví moketza' iwán kitoga' Jesús.

¹⁵ Jesús iwán idiscipolomej[‡] takuajkej chan Leví iwán mia' yej kicobrarowayaj impuesto iga gobierno iwán sekin yej ayompa nemij nō sentakuajkej íwan; iga mia' yej kitokatinemiáj. ¹⁶ Kua' yej tamachtíaj ipan iley Moisés iwán fariseojmej[§] kitakej iga nemi sentakua iwán inomej, kijlijkej discipolomej:

—¿Te iga amomaestroj sentakua wan yej kicobrarowayaj impuestos* iga Roma iwán yej kichiway yej ayekti?

¹⁷ Kua' Jesús inón kikagui', kijtoj:

[†] 2:10 2:10 Xikita glosario “IPiltzín Taga”. [‡] 2:15 2:15 Xikita glosario “Discípulo”. [§] 2:16 2:16 Xikita glosario “Fariseo”. ^{*} 2:16 2:16 Xikita glosario “Impuestos”.

—Yej yektitokej ayá' kinekij yej taachitialtiá, yej wetitokej, kena kinekij. Nej ayá' niwalaj niktemoko yej ye'ne-mij. Niktemoko yej kichi-waj yej ayekti.

Kitajtani Jesús kén iga mayunaro

¹⁸ Yej kitokatinemiáj Juan iwán fariseojmej mayunaro-jtoyaj, iwán sekin kitajtanitoj Jesús, kijlijkej:

—In yej kitokaj Juan iwán fariseojmej, ¿te iga mayunarowaj, iwán modiscipolojmej ayá' mayunarowaj?

¹⁹ Jesús kijtoj:

—¿Ix wel amo matakua-kan te-ikni-wan kan monamik-tilo kua' chokotzin yej monamiktia ono' iwamej? Siga ompa ono' chokotzin, awel mamayunaro-kan. ²⁰ E' yawi asítisan kua' kiwigaskej chokotzin, íkua' kena, mayunaro-skej.

²¹ 'Iwán ayagaj kitamaniá se tzotzolsósol iga tzotzoltájkol yej mokówago'; iga yej mokówago' akuis, iwán máj weyi kitzayanas tzotzolsósol. ²² Ipan ikypakuetak-tekón† awel nō moakiá vino yej kichíjkejo', iga vino yej kichíjkejo' moposawa iwán kipoxonas kuetaxtekón iwán nempoliwis vino iwán kuetaxtekón. Inón iga, yekti iga ipan kuetaxtekón yej móchijo' mamooki vino yej kichíjke-jo'.

Discipolojmej kitekij trigo ipan día kua' mosewilo

²³ Se día kua' mosewilo, Jesús panotiaya miljiti', iwán idiscipolojmej pe' iga kitejtekiajkij trigo. ²⁴ Fariseojmej kijtojkej:

—Ta' xikita, ¿te iga modiscipolojmej kichi-waj tekípánol yej ayekti mamochi-wa ipan día kua' mosewilo?

²⁵ E' Jesús kijtoj:

† 2:22 2:22 Xikita glosario “Kuetaxtekón”.

—¿Ix ayí' ankileerojkej yej ikya kichij David iwán yej iwán nemiáj kuá' cholojtinemiáj, iwán mayanakej? ²⁶ David kala' tiopan, íkuá' Abiatar katka kimandarowaya sacerdotejmej. Iwán David, kikuaj pamej yej itátkipa Dios, yej wel kikuaya petz sacerdotejmej, iwán kimá' nō yej iwán nemiáj.

²⁷ Iwán Jesús nō kijtoj:

—Dios achto kichij taga', después kitekimá' iga mamosewi se día; inōn kijtojneki iga taga' máj importante que día kuá' mosewilo. ²⁸ Nej yej iPiltzin Taga' wel nitatekimaka te wel mamochiwa ipan día kuá' mosewilo.

3

Taga' yej matakwayaxto'

¹ Jesús yajki sej ipan itiopamej israelitajmej, iwán ompa onoya se taga' yej matakawayaxto'. ² Iwán kipipixtoyaj Jesús iga makitakān siga kachitiltij ipan día kuá' mosewilo, kansan wel makitelwikan. ³ Jesús kijlij yej matakawayaxto':

—Ximoketza iwán xiwiki tatajkoyan.

⁴ Jesús kitajtan yej ompa onoyaj:

—¿Kén te wel mochiwa ipan día kuá' mosewilo; yej yekti, o yej ayekti? ¿Mamoachialti agaj o mamomikti?

E' yejemej atajtojkej. ⁵ Jesús kitachilij inomej; kikue-sowilijpa, iwán moyolmiktij iga inomej yoltakuaktikej. Jesús kijlij inōn yej matakawayaxto':

—Xikmelawa moma'.

Iwán inōn taga' kimelaj ima', iwán yektia'ya. ⁶ Iwán inomej fariseojmej kiskej; yajkij motajtołtitoj iwán sekin yej kitokaj rey Herodes,* iga makimiktikan Jesús.

* 3:6 3:6 Inimej judioymej achi ken monamakakej iga kipalewiayaj rey Herodes yej de los romanos yej tilitikmej yej kitaksayaj judioymej. Xikita nō glosario “Herodes”.

Poxsan monechkolo lagunajten

⁷ Iwán Jesús yajki ipan lagunajten iwán idiscipolomej, iwán kitoga' komati gente de Galilea. ⁸ Kua' kimatikej iga Jesús kichiwaya kuajkuantas yej ayi'pa mo-ita, kiskej gente de Judea, de Jerusalén, de Idumea, yej ichamej iyikan weya' Jordán, de Tiro iwán Sidón, iwán yej najna'san ichamej iga yajkij kitatoj Jesús. ⁹ Inón iga Jesús kijlij idiscipolomej iga makitemowilikan se ákal iga ompa matejkawi, iga amo makipipitzokan. ¹⁰ Iga kachitaltij komati iwán mia' yej wetitoyaj, este mopilowayaj iga kichijchimisnekiáj Jesús. ¹¹ Kua' yej kipiayaj malespiritomej kitayaj Jesús, motankuaketzayaj iyixtaj, iwán tzajtz-íáj:

—¡Tej iPiltzin Dios!

¹² E' Jesús kitekimá' iga amo nokta makijtokan a'yéj in yéj.

Jesús kitapejpena doce itatitanimej yej nō kijliáj apostolejmej

¹³ Iwán Jesús tejkaj ipan se tepe' iwán ompa kinotza' yej yejsan kitapejpen; iwán yajkij kan ono' Jesús. ¹⁴ Iwán kitapejpen doce de yejemej iga iwán manemikan iwán iga makipowakan itájtōl Dios. ¹⁵ Iwán kijlijkej iga wel mataachitaltikan iwán iga wel makixitikan malespiritomej. ¹⁶ Ijkin itokamej inón doce yej kitapejpen Jesús: Simón, yej nō kitokawij Pedro; ¹⁷ Jacobo iwán iyiknin yej itoka' Juan, yej ipilowampa Zebedeo, Jesús kijliaya Boanerges, yej kijtojneki “tajtaga' yej nimanín kuejkuesiwij.”† ¹⁸ Kitapejpenkej Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo yej ipiltzin Alfeo, Tadeo iwán Simón yej

† 3:17 3:17 Ipan Griego kijtowa iga “ipilowan teyo'”, anka iga Jacobo iwán Juan pox kuejkuesiwikej ken kichijkej kua' onoyaj Samaria; Lc 9:54.

ipartidoj nacionalista.‡ 19 Iwán Judas Iscariote, yej máj máj kinamá' Jesús.

Sekin kijtowaj iga Jesús kipiá ipoder Tzitzimi'

Iwán Jesús kala' iwán idiscipoltojmej ipan se kajli. 20 Iwán sej poxsan monechkolo', este Jesús iwán idiscipoltojmej ayo' wel takuayaj. 21 Kua' kimatikej yej Jesús iparientejmej, walkej kan ono' iga makiwigakan, porque kijtowajaj iga ayo' ye'tajlanto'.

22 No yej tamachtiáj ipan la ley yej walkej Jerusalén, kijtojkej:

—Inín taga' nemi wan Tzitzimi'§ yej ijéfejpa malespirittojmej, iwán iga ipoder Tzitzimi' kikixtiá malespirittojmej.

23 Iwán Jesús kinotza' la gente, iwán kipowilijkej se kan mamixkuilito, kijtoj:

—¿Kén wel Tzitzimi' makixti Tzitzimi'? 24 Siga se país mochiwa ome grupo iga mosenkuejkuesowaj, inón país awel wejkawas. 25 Iwán siga se familia mosepankuejkuesowaj, awel wejkawas iga masetitokan. 26 Siga Tzitzimi' igánajsan kikixtiá malespirittojmej, yej yéjpasan itatki, awel wejkawas, iwán ompa tamis ipoder.

27 'Ayagaj wel kalaki chan se taga' yej tajpalej iga makikuili yej itatki, siga ayá' achto kilpiá; ijkón sí wel kitakuilij.

28 'Nimitznojma-ijliáj, iga Dios nochi wel kelkawiliá yej kichiway yej ayekti, iwán nochi yej makijtokan yej ayekti. 29 E' yej mamaltajto iga iyEspíritoj Dios, ayo' wel nikeman moelkawilij, nochipa Dios keklamikilijtos.

30 Ijkón kijtoj Jesús iga kijlijtoyaj iga kipiaya malespirittoj.

Kitakij Jesús iye' iwán iyokichikniwan

‡ 3:18 3:18 Xikita Lc 6:15 § 3:22 3:22 Ipan griego nij kijtowa Beelzebú yej kijtojneki Satanás.

³¹ Mieḡ ómpao' onoya Jesús, asi' iye' iwán iyo-kichikniwán, e' kajkej fuera, iwán tatitankej iga maki-notzatij Jesús. ³² Yej ejewatoyaj iwán kiyawalojtoyaj Jesús, kijtojkej:

—Moye' iwán mookichikniwán onokej fuera iga mitztemowaj.

³³ Jesús kijtoj:

—¿A'yéj noye' iwán nookichikniwán?

³⁴ Kitachilij yej kiyawalojtokej, iwán kijtoj:

—Inímejwa' in noye' iwán nokniwán. ³⁵ Yej kichiwa ken Dios kineki, inonwa' in nookichikni, nosiwa-ikni iwán noye'.

4

Ken iga miḡkuḡtilo ipan yej toka

¹ Jesús pewa' sej tamachtij ipan lagunajten, iwán mon-echkoj komati gente kan yéj onoya. Póxsanya katka komatimej, este Jesús tejkaḡ ipan se weyi ákaḡ yej onoya ipan laguna, iwán ompa motalij iga tamachtij. Nochi gente onoya ipan aten. ² Iwán pewa' tamachtij ipan mia' kan wel mamḡkuḡtilo; iwán kua' tamachtijtoya, kijtowaya:

³ —Xikakikan inin: Se taga' yajki tokato. ⁴ Kua' nemi kipapatánaltia' íyoḡ trigo,* ono' yej wetzitoj ipan ojti, iwán walkej totomej iwán kikuajkej. ⁵ Ono' yej wetzitoj tetzalan, kan ono' ajalín tajli. Iwán inon íyoḡ trigo ixwa' nimanin iga tajli ayá' pox tilakti'. ⁶ E' kua' tonatikisa', pilini', iwán wagui' iga ayá' monelwatij. ⁷ Ono' yej wetzito ipan witzyoj; witzyoj wejweyakej iwán kijiyoḡmiktij tato' iwán ayá' tagui'. ⁸ E' ono' yej wetzito kan yé'tal. Ixwakej iwán wejweyakej, iwán pox mochij. Ipan sejsé imiawayo

* 4:4 4:4 Iga motoka trigo sekin kipapatánaltiajpa. Xikita dibujo Mt 13:9.

kitalilij treinta, iwán sekin kitalilij sesenta, iwán sekin kitalilij cien.

⁹ Jesús kijtoj:

—Ye*j* annakasyojkej, xineye'kakikan.

Jesús kijtowa tejas in kan mamixkuĩtilo

¹⁰ Kua' Jesús káwi'ya iselti, ye*j* onoyaj iteno*j* iwán los doce discipolome*j* kitajtankej te*j* kijtojneki on kan mamixkuĩtilo. ¹¹ Jesús kijtoj:

—Amejemen Dios mitzmatĩltiá*j* ye*j* aya agaj kimati ken iga ye*j* reinarowa;† e' ye*j* aya kicredowaj, ye*j* nikmachtiá*j*, nochi nikpowiliajpa kan mamixkuĩtikán. ¹² Ijkón male*j* iga matachakan, ken tikita ayá' tachá*j*. Male*j* iga matakakikan e' amo makentenderokan nité, iga amo mamoyolpatakan iwán iga amo makelkawilikán ye*j* kichijkej ye*j* ayekti.

*Jesús kijtowa te kijtojneki inón ye*j* toka*

¹³ Kijtoj no:

—¿Ix ayá' ankentenderowaj in inín kan mixkuĩtilo? ¿Kéntaj anyawij ankentenderotij sékino' má*j* kan mamixkuĩtilo? ¹⁴ Ye*j* toka, inón ken ye*j* kipowa itájtol Dios. ¹⁵ Sekin ken tikita íyol trigo ye*j* wetzi' ipan ojti: kikakij itájtol Dios, e' kua' kikakíkeja, wi' Tzitzimi' iga kelkawaltikij tájtol ye*j* ken kua' toktoya ipan iyalmajmej. ¹⁶ Sekin ken íyol trigo ye*j* wetzi' ipan teyo*j*, kikakij itájtol Dios iwán kiye'itaj. ¹⁷ E' ken kua' ayá' nelwayojkej iwán ayá' wejkawaj. E' kua' panowa ye*j* kiyolmikiá*j* o kiji*y*aj iga netokaj, mosemákaja. ¹⁸ Iwán sekin ken tikita íyol trigo ye*j* xini' ipan witzyo*j*; kikakij itájtol Dios, ¹⁹ e' kiyoltilana nochi ye*j* ono' ipan inín tajli, kineki makipoxpiá tomín iwán ijkón iga mopojpolowa, iwán kuajkuantas kineki makipiá; nochi inín kelkawaltíá itájtol Dios iwán ayá'

† 4:11 4:11 Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”.

kichiwa yej yekti. ²⁰ E' ono' sekin yej kikakij itájtoł Dios iwán kiye'itaj iwán kichiwaj yej yekti. Sekin ken íyol trigo yej kimá' este treinta iwán sekin ken yej kimá' sesenta iwán sekin ken yej kimá' este cien itakilka.

Jesús kijtowa ken iga mamixkuñtilo ipan ti'ti

²¹ No kijtoj:

—¿Ix motaliá ti'ti itampa cajon o itampa tapech? Awel, ti'ti motaliá ajko iga matawi. ²² Puej inewi yej iyanto' yawi monextiti. Iwán nochi yej mo-ichtaka-ijtoj, yawi momatiti. ²³ Yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

²⁴ Iwán no kijtoj:

—Xikye'kakikan yej nimitzijliáj, siga ankiyolmakaj, ankentenderoskej. Achón ke' agaj ankimakaskej, achónsan no Dios mitzmakaskej. ²⁵ Yej kipiá, yawij máj kimatij; e' yej akipiá, este yej alín kipiá, yawij kikuñlitij.

Jesús tajtowa de se semilla yej ixwa iga mamixkuñtilo

²⁶ Jesús kijtoj no:

—Ken iga reinarowa Dios, ken tikita se taga' yej toka. ²⁷ Kochi iwán tanesi moketza; áwil se'ya día, yej kitoga' ixwa iwán weyá iwán yéj akimati kén iga ixwa'. ²⁸ Tajli kixwaltiá; achto pochini iwán máj máj kisa imiawayo iwán chikawayay íyol. ²⁹ Kua' chika'ya itakilka, kitékija iwán mosasakay.

Jesús kipowa mostaza íyol

³⁰ Kijtoj no Jesús:

—Nia nimitzpowilñtij se' kan mamixkuñtilo iga xikmatikan kén iga Dios reinarowa. ³¹ Ken tikita íyol mostaza yej motoka iwán mochiwa weyikuawi', malej iga máj alimpa de nochi semilla yej ono' ipan tajli. ³² E' kua' motóga'ya, weyá máj sej que nochi tato'mej, majmayowi poxsan, este totojmej wel moxeketiáj ompa iga tasejkan.

Jesús tanextiliaya kan wel mamixkuitulo

³³ Jesús tamachtia_ya mia' kan mamixkuitulo, este ke' yejemej wel kentenderowayaj. ³⁴ Siga ayá' kipowaya kan mamixkuitulo, ayá' tamachtia_ya; idiscipolomej kan iyokamej kijliayaj te kijtojneki inón kan mamixkuitulo.

Jesús kipacholtia ejeka' iwán maréjal

³⁵ Inónsan día kua' tayowáti'ya, Jesús kijlij idiscipolomej:

—Mati-apanokan.

³⁶ Iwán Jesús kikajtej la gente iwán yajkij iwán idiscipolomej ipan inónsan weyi ákal kan tamachtijtoya, iwán kitokatiajkij sékino' máj akalmej. ³⁷ E' tzinti' se ejeka' yej pox tajpalej, iwán poxsan mopapalakachowaya a'ti este kajkalakiá ipan ákal iwán némiya atemiá. ³⁸ E' Jesús kochtiaya itzinkopa ákal, mokuajtetontijtiaya iga kuajteton. Kixitijkej iwán kijlijkej:

—¡Tamachtiani! ¿In tej, atikita iga némiya ti-awetzij?

³⁹ Jesús moketza', kajajwa' ejeka' iwán kijlij a'ti:

—¡Xipachiwi! ¡Xónosan!

Iwán inón ejeka' pachiwi', iwán santakampolijtikawi'.

⁴⁰ Iwán Jesús kijlij idiscipolomej:

—¿Te iga poxsan anmajmawij? ¿Ix áyataj anmoconfirowaj ipan nej?

⁴¹ Iwán yejemen poxsan majmatikajkej, iwán yejémensan mosesepantajtaniáj:

—¿A'taj yéj an nokta in inín taga' yej este ejeka' iwán a'ti kitajtolkakij?

5

Jesús kachitialtia se taga' yej kipiá malespíritoj

¹ Asikej iyikampa laguna, kan itoka' Gadara. ² Kua' Jesús temoj ipan ákal; kixnan se taga' yej kipiaya malespíritoj,

iwán inón taga' kisa' posantoj. ³ Inón taga' kochá kan motokalo iwán ayagaj wel kilpiaya malej iga cadena. ⁴ Mia' vej kilpijkaj iga cadena ipan iyikxi iwán ipan imajma', e' yéj kikokotonaya, ayagaj nokta wel kidominarowaya. ⁵ Nochipa nentinemiá; semilwi' iwán senyówal, tzajztitinemiá ipan tepeyoj iwán kan motokalo, igánajsan momagatinemiá iga te'ti. ⁶ E' kua' kiwejka-ita' Jesús, motaloj iwán motankuaketzato iyixtaj. ⁷ Tzajztitéwa'pa iga kijlij:

—¿Té tikneki nowan, tej Jesús yej iPiltzin Dios yej ono' pox ajko? Nimitztajtaniliá iga amo xine-iknochiwa.

⁸ Ijkón kijtoj iga Jesús ijkín kijlijtoya:

—¡Malespíritoj, xikisa ipan inín taga'!

⁹ Jesús kitajtan:

—¿Té motoka'?

Iwán kijtoj:

—Notoka' Mia', iga nipoxkomatimej.

¹⁰ Iwán kiteki'tajtanilij Jesús iga amo makititani wejka in inomej malespíritojmej. ¹¹ Ompiga onoya mia' koyamemej, takuajtinejiáj ipan tepe'. ¹² Malespíritojmej ijkín kiteki'tajtanilijkej Jesús:

—Xinetitanikan iga manikalakikan ipan koyamemej.

¹³ Jesús kijlij iga mayakan ompiga; iwán inomej malespíritojmej kijekistejkej ipan taga', iwán kalakitoj ipan anka dos mil koyamemej, iwán inomej momajmapetzko-toj ipan barranko iwán wetzitoj lagunajjiti'. Iwán ompa amikikej.

¹⁴ Yej kicuidarojtinemiáj koyamemej mokacholojkej iwán yajkij kipowatoj ipan altepe' iwán ipan ranchojmej iwán yajkij la gente kitatoj te sucederój.

¹⁵ Kua' asikej kan ono' Jesús, kitakej inón taga' yej kipiaya malespíritojmej, ye'tajlánto'ya iwán este ewato'; iwán majmawikej. ¹⁶ Iwán inomej yej kitakej, kipojkej de inón taga' yej kipiaya malespíritoj, iwán de koyamemej.

¹⁷ Iwán la gente kiteki'ijlijkej Jesús iga makísaya ipan itálmej.

¹⁸ Kua' Jesús nemi tejkawi ipan ákal, inón taga' yej kipiaya malespíritoj, kiteki'ijlij iga mayáwiya íwan. ¹⁹ E' Jesús ayá' kine', kijlij:

—Xaj mochan kan onokej mokniwan. Xikpowilikan inewi yej toTeko kichij iwán tej, iwán iga mitziknelij.

²⁰ Iwán inón taga' kipowa' nochi san ken iga kichij Jesús iwán yéj. Kipojtinemi' noyan ipan itál diez altepe' yej kijliáj Decápolis iwán nochi kiye'kakikej.

Jesús kojpa-ixitiá Jairo itaochin, iwán sewo' siwa' kachitialiá

²¹ Kua' Jesús iwán idiscipolojmej apanojkej ipan ákal, pox kipolojkej Jesús; iwán yéj ka' ipan aten. ²² Iwán asiko se taga' yej mandarowa ipan se itiopan israelitajmej. Inón taga' itoka' Jairo; kua' yéj kita' Jesús, motankuaketza' iyikxitenoj. ²³ Iwán poxsan kitajtaniij iwán kijlij:

—Notaochin némiya miki. Achi xaj xiktaliliti moma' iga maachitiá iwán amo mamiki.

²⁴ Iwán Jesús yajki íwan. Komati gente kipolojtiaja, este mopipitzkojtiajaj. ²⁵ Iwán ompa yaya no se siwa' yej wetitoya, iga doce años kistoya esti ken imés yej awel pachiwía. ²⁶ Iwán mia' médico, awel kipalewijkej, majwa' kiknochiwayaj inón siwa', iwán motatámija, e' ayá' achitiá', majwa' nemi wetiaya. ²⁷ Kua' kikagui' iga ompa nemi Jesús, inón siwa' kitechojtiajki itepotztájbapa kan polijtialo; iwán kichijchimilij isotantzótzol. ²⁸ Ipan iyalmaj kijtowaya: “Masa an nikchijchimilij itzótzol ni-achitiás.” ²⁹ Iwán ikua'san pachiwí iga kitztoya ken imés; iwán kimachílija iga mela'achitia'ya nokta. ³⁰ Iwán Jesús kimati' iga ipoder agaj kachitij. Tachá' itepotztajpa kan polijtialo, iwán tatajtan:

—¿Ayéj nechijchimilij notzótzol?

³¹ Idiscipoloymej kijtojkej:

—Tikita iga mitzpipitzkojtawij, iwán titatajtani: “¿A'yéj nechijchin?”

³² E' Jesús tatachá' noyan iga makita a'yéj in yej kichijchin. ³³ Inón siwa' kuekuechkatoya iga majmatoya iga kichijchimilij itzótzol. Yajki iyixtaj Jesús motankuaket-zato, iwán kinoyma-ijlij tē kichij. ³⁴ Jesús kijlij:

—Nopj, iga timoconfiaroj ipan nej, ti-achitia'ya. Inán xaja tamelá, ti-achitia'ya.

³⁵ Mij tatapojtóyao' Jesús, asikej sekin yej walkej ichan Jairo, inón yej mandarowa ipan se tiopan. Kijtojkej:

—¡Mosiwapiltzın mi'ya! Ayo' máj xikuejkueso toTamachtiani.

³⁶ E' Jesús akitajtolkui' yej tajtojkej, iwán kijlij Jairo:

—Amo ximajmawi. Ximoconfiaro ipan nej.

³⁷ Iwán Jesús ayo' kine' iga makitoka nochi, Pédro-san, Jacobo iwán Juan yej iyiknin Jacobo. ³⁸ Kua' asikeja chan Jairo, Jesús kita' iga popolijtoló', pox chokatoló' iwán wa'tzajtzitoló'. ³⁹ Kala' Jesús iwán kijtoj:

—¿Te iga poxsan an-oyojtokej iwán anwa'tzajtzitokej? Inın takotzın ayá' mikto', yejwa' kochto'.

⁴⁰ Iwán Jesús kiwejwetzkilijkej, e' Jesús kikijkixtij inochin. Kájkejsan Jesús iwán yej íwan senemiáj, takotzın itaj iwán iye' kan mejmelajto' takotzın. ⁴¹ Iwán Jesús kimakitzkij takotzın yej mikto' iwán tajtoj ipan itájtól, yej hebréojpa, kijtoj:

—Talita, cumi —yej kijtojneki: Takotzın, nimitzijliá iga ximoketza.

⁴² Íkua'san in inón takotzın yej kipiaya doce años, moketza', iwán néjnenya. Iwán poxsan moyolmajtiló'.

⁴³ E' Jesús tatekimá' iga amo mamopowa yej mochij. No tatekimá' iga mamotamákaya takotzın.

6

Jesús nemi Nazaret kan moskaltij

¹ Jesús kisa' ompa iga mokuropa' ipan ital, iwán kitokakej idiscipolomej. ² Kua' asi' día kua' mosewilo, Jesús pewa' tamachtij tiopan. Yej kikakiáj kén iga tamachtijtoya, san tajtachixtikawiáj. Kijtowayaj:

—Inín taga', ¿kan momachtij iga pox tajtolmati? ¿A' ijkón kinextilij? ¿Pox wel kichiwa milagro yej ayi'pa mo-ita! ³ ¿Ix ayejtaj el carpintero, inón yej ipiltzin María? Itzoyowan itoka' Jacobo, José, Judas iwán Simón. Iwán isiwa-ikniwan nigaj nō ichamej.

Iwán ayá' kitajtolkuikej. ⁴ Jesús kijtoj:

—Se profeta nochi kitajtolkuiliáj; e' ipan iyaltepe' iwán ichan ayá' kitajtolkuij niga iyikniwan.

⁵ Jesús ompa awel kichij ni se milagro; sékinsan kachitiltij, kitalflijpa ima'. ⁶ Madmiradowaya iga inomej ayá' kicredowayaj. Iwán Jesús tamachtijtinemi' ipan altepemej yej najna'san.

Jesús kititani idiscipolomej iga makipowatij itájtōl

⁷ Iwán Jesús kinotza' inomej doce idiscipolomej. Iwán pe' kitijtitan iga mayakan ojōmen. Iwán kimá' poder iga wel makixtikān malespīritomej. ⁸ Iwán kijlijkej iga amo makiwigakan nité ipan ojti kan yaskej, petz bastón. Kijlijkej iga amo makiwigakan mórral, niga tákual, niga tomin. ⁹ Iwán makajakijtiakan igakmej, iwán sejsesan ikuachmej, ayá' este ojōme. ¹⁰ Iwán kijlijkej nō:

—San kan amasitij, ipan se kajli kan wel amonoskej, ómpao' xikawikan este matami amotekipánōl iwán ankisaskej ipan inón altepe'. ¹¹ Iwán siga kanaj ayá' mitzomemawíáj niga mitzkakisnekij, xikisakan ompa, xiktzejtzeloqan amokxitalpínōl iga makimatikan iga ayá' kichijkej yej yekti. Nimitzijliáj iga inomej, kua'

Dios tajuzgaroj, yejemej máj kíknoçhiwaskej que yej de Sodoma iwán de Gomorra iga ayá' mitzomemawijkej.*

¹² Jesús idiscipulojmej kiskej iga kipojtinenkej iga la gente mamoyolpata. ¹³ Iwán yejemen komati kikixtijkej malespíritojmej, iwán kikuapatzojkej iga aceite mia' yej wetitoyaj, iwán achitiakej.

Noyan momati te kichiwa Jesús

¹⁴ Nóyanya momatiá yej kichij Jesús, nõ kimati' el rey Herodes, iwán kijtoj:

—Juan yej tabautizarowaya ojpa-isa' sej kan miktoya, inón iga wel kichiwa milagro yej ayí' mo-ita.

¹⁵ Sekin kijtowayaj:

—Ininwa' lejuntoj Elías.

Iwán sekin kijtowayaj:

—Ininwa' profeta kensan yej ikyapamej profetajmej.

¹⁶ Kua' Herodes kikagui' inín, kijtoj:

—Ininwa' Juan yej nitatekimá' iga makikechtekikan, iwán inán ojpa-isa' kan miktoya.

Herodes kimiktiá Juan yej tabautizarowa

¹⁷ Gobernador Herodes kisiwakuilij iyiknín yej itoka' Felipe. Isiwa' itoka' Herodías. Herodes tatekimá' iga Juan makilpikan iga cadena iwán makipresojwikan, iga ¹⁸ Juan ijkín kijixko-ijlij Herodes:

—Ayekti iga tiksiwakuilij moknín.

¹⁹ Herodías kijiyaya Juan iwán kinekiá makimikti, e' ayá' welitiaya, ²⁰ iga Herodes kimatiá iga Juan ayá' nemi kichiwa yej ayekti, yéj ye'nemiá, iwán kimajmawiliaya, inón iga ayá' kinekiá iga isiwa' makimikti Juan. Herodes kiye'kakiá ken iga tatapowaya Juan, malej iga ayá' kentenderowaya inewi. ²¹ E' Herodías kási'san ken iga yawi kimiktiti Juan. Kua' asi' icumpleaños Herodes, ilwichij,

* 6:11 6:11 Gn 19:4-25

kitamá' yejsan jefejmej iwán comandantejmej iwán yej mandarowaj Galilea. ²² Kuá' nento' ilwi', isiwapiltzín Herodías mijtötij. Iwán Herodes iwán yej iwán sentakua-jtoyaj kipoxye'itakej ken iga mijtötij, iwán Herodes kijlij takotzín:

—Xinētajtanili santé tiknekis, iwán nimitzmkas.

²³ Herodes kinojma-ijtoj iga kimakas san te kitajtanilij, malej iga makitajtani iga makimandarō tajko país. ²⁴ Kuá' takotzín kisa' ompa, kijlij iye':

—¿Té niktajtanilij?

Iye' kijlij:

—¡Xiktajtani itzontekon Juan yej tabautizarowa!

²⁵ Takotzín kala' nimanín kan onoya Herodes, iwán kijlij:

—Nikneki xinemaka sémisan ipan se plato itzontekon Juan yej tabautizarowa.

²⁶ Iwán Herodes poxsan moknomati', e' como kíjtoja iga nochi kichiwas san te motajtanilij, iwán kikakikej yej ompa takuajtoyaj, inón iga kichij yej kitajtanilijkej.

²⁷ Imaninsan el gobernador kitekimá' se isoldadoj iga makiwajliguili itzontekon Juan. ²⁸ Inón soldado yajki kikechtekito Juan kan onoya preso. Iwán kiwiga' itzontekon ipan se platojwéj, kimajkuiltij takotzín iwán yéj kimakato iye'.

²⁹ Kuá' kimatikej idisciplolójmej Juan, yajkij kikuitoj kan mikto', iwán yajkij kitokatoj.

Jesús kitamaka este cinco mil tajtaga'

³⁰ Iwán apostolejmej† monechkojkej iwán Jesús, iwán kipowilijkej inewi yej kichijkej iwán ken iga tamachtijkej.

³¹ Jesús kijlij iyapostolejmej:

† 6:30 6:30 Xikita glosario "Apóstol".

—Xin_{et}okakan, mati_{kan} matimose_{wit}ij kan ayagaj ono'.

Iga mia' yej asiáj iwán yayaj, iwán wítziáj máj, este Jesús iwán idiscipol_{oj}mej ayo' kasiáj lugar iga taku_{ay}aj. ³² Jesús iwán iyapostolej_{mej} tejkajkej ipan ákal iga yajkij kan ayagaj ono'. ³³ E' mia' kita' kua' yajkij. Kixmatikej iga Jesús, iwán yej ichajchan ipan al_{te}pemej, ompiga motal_{oj}kej kan yawi Jesús, iwán achto yejemej asikej. ³⁴ Kua' Jesús kisa' ipan ákal, kita' iga poxsan mialo', iwán kiknelij. Kita' iga yejemen ken borrego_{jtzitzin}† yej atekoy_{oj}kej; iwán pewa' iga kuajkuantas kimachtij_{kej}.[§] ³⁵ Kua' tióta'ya, idiscipol_{oj}mej kijlitoj Jesús:

—Tióta'ya iwán nigaj ayagaj chantito'. ³⁶ Xikijli toknimej iga mayakan ipan al_{te}petzitzin iga makikowatij te kikuaj.

³⁷ E' Jesús kijtoj:

—Amejemen xiktamakakan.

Yejemen kijtojkej:

—¡Malej iga manikpiakan ke' se kitaniá ocho meses, awelsan nikowaskej pan iga nochi!*

³⁸ Jesús kijtoj:

—¿Keski pan ankipiáj? Xakan xikitatij.

Kua' kimatikej, kijtojkej:

—Ono' se mano pan iwán ome michin.

³⁹ Iwán kitekimakakej iga mamotalikan ipan sakatzitzin; ⁴⁰ iwán motajtalkej de cien iwán de cincuenta. ⁴¹ Jesús kikui' inón se mano pan iwán inón ome topoj, ajkotachá' iga kimá' gracias Dios. Iwán kitatajkol_{oj} pan, iwán kima_jmá' idiscipol_{oj}mej iga makirrepartirokan. No kirrepartiroj michin. ⁴² Takuajkej inochimej este ijxwikej. ⁴³ Iwán

† 6:34 6:34 Xikita glosario “Borrego”. § 6:34 6:34 1 R 22:17; Zac 10:2

* 6:37 6:37 2 R 4:42-44

San Marcos 6:44 22 San Marcos 6:56

discipolomej kitemijkej doce chikiwi' pan iwán michin
vej ay' mokuaj. ⁴⁴ Yej takuajkej, cinco mil tajtaga'.

Jesús nejnemi a-ixko

⁴⁵ Kua' támi'ya takuajkej, Jesús kitekimá' idiscipolomej
iga matejkawíkanya ipan ákal iga maapanokan achto
yejemen iga mayakan se altepe' yej itoka' Betsaida. Jesús
tanawatijtikáwigo'. ⁴⁶ Kua' tanawátija, Jesús oradoto
ipan tepe'. ⁴⁷ Kua' tayowáti'ya, ákal kan nemi yayaj
discipolomej, yayay tajko laguna. Iwán Jesús onóyao' kan
kawi'. ⁴⁸ Kita' iga idiscipolomej ayo' wel arremiarowaj,
iga kixnantiáyajpa ejeka'. Iwán kua' tanestíwí'ya, Jesús
kitechoj idiscipolomej, nejnentiaya iyixko a'ti; mochij
iga némiya panotiaya. ⁴⁹ Kua' discipolomej kitakej iga
agaj nejnentiá iyixko a'ti, kijtojkej anka ánimaj, iwán
tzajtzikej. ⁵⁰ Inochin kitakej iwán momajtijkej. E' Jesús
imanín kinotzkej:

—¡Tamelá xonokan! ¡Nej Jesús, amo ximajmawikan!

⁵¹ Iwán Jesús tejkaj no ipan ákal kan onokej iwán pachiwí' ejeka'; discipolomej san tajtachixtikajkej; poxsan
madmiradojkej. ⁵² Yejemen ayá' kiye'entenderowayaj
inón vej yalwapa kichij Jesús iga tatamá', iga pox kua-
takuaktikej.

Jesús kachitialiá yej wetitokej ipan altepe' Genesaret

⁵³ Apanojkej iwán asikej ipan tajli de Genesaret; ompa
kilpijkej ákal ipan aten. ⁵⁴ Kua' kiskej ipan ákal, la
gente imanín kixmatikej Jesús. ⁵⁵ Iwán temotatalojkej iga
kikuitoj yej wetitokej ipan altepemej yej najna'san, kiwa-
jwaligakej ipan tapech iga kikawilitoj Jesús. ⁵⁶ Iwán noyan
kansan yaya, ipan weyi altepemej, o siga altepetzitzin o
ipan rancho, ompa kitaliyaj yej wetitokej kan panowa

Jesús. Iwán kiteki'tajtaniliayaj iga achi makichijchimil-
ikan itempan itzótzol. Iwán nochi yej kichijchimilijkej
achitiakej.

7

*Jesús kikulparowa inomej gente iga kikajte'waj se lado iman-
damientoj Dios*

¹ Fariseojmej iwán sekin yej tamachtíaj ipan iley Moisés
yej walkej Jerusalén, kitechojkej Jesús. ² Yejemej kitakej
idiscipoloymej Jesús iga ayá' momapakakej, iga takua-
jkej iwán imasokiyomej. Ayá' momapakakej ken tateki-
maka ileymej. Inón iga kimalitakej. ³ (Iga fariseojmej
iwán nochi judiyoymej kitekichiwaj ken itajwewejmej
kitekichipayaj iga ayá' takuaj siga ayá' achto moma-
pakaj mia' vej. ⁴ Iwán siga yajkaj tajkoaltepe', siga aya
momapakaj, ayá' takuaj. Iwán ono' mia' yej yejemen
kitekichipayaj, ken iga tapajpakalo iwán ken iga mopa-
ka tapech.) ⁵ Fariseojmej iwán yej tamachtíaj ipan iley
Moisés, tatajtankej:

—¿Te iga modiscipoloymej ayá' kichiwaj ken tanextili-
jkej totajwewetkej?, takuaj iwán imasokiyomej.

⁶ Jesús kijtoj:

—Amejemen yej anmopajpantiáj iga anye'nemij, óm-
paya ken kijtoj el profeta Isaías de amejemen, ijkuilijto':
Iga amotémejsan anneweyimatiltíaj,
e' máj ipan amoalmajmej ni alín nokta ayá' anneejlamikij.

⁷ Ígasan anneweyimatiltíaj,

iga antanextiliáj ken taga' tatekimaka iwán tanextiliá.*

⁸ Ankikajtejkej ken tatekimaka Dios, iga ankichiwaj ken
tatekimaka taga': ken iga tapajpakalo iwán ankichiwaj
miajmiá' yej áchisan ijijkón.

* 7:7 7:7 Is 29:13

⁹ Nō kijliayaj:

—Amejemen ankikajtewaj ken tatekimaka Dios iga ankichiwaj ken amejémempa antamachtiáj. ¹⁰ Moisés kijtoj: “Xik-respetaro motaj iwán moye”, iwán “Yej makimaldeciro itaj iwán iye’, inón mamomíktiya.”† ¹¹ E’ amejemen ankijtowaj iga se taga’ wel kijliá itaj o iye’: “Nopáj, nomáj, inán awel nimitzpalawij, iga yej nikpiá, inón iga toDios nikmakas noofrendaj.” ¹² Siga ijkón, ankijtówajwa’ iga ayo’ nokta makipalewi itaj iwán iye’. ¹³ Iga ijkón ankichiwaj áyo’wa’ ankitajtolkuij Dios iga máj ankitokaj ken yej ikya mochiwaya iga ijkón amosesepannextiliáj. Mia’ yej ankichijtokej yej ijjkómpasan.

Jesús kijtowa te iteki yej temopa ipan toalmaj

¹⁴ Jesús sej kinotza’ la gente, iwán kijtoj:

—Amonochin xikakikan iwán xikentenderokan yej nia nikijtoti: ¹⁵ Nité yej agaj kikua kichiwiliá iga Dios ayo’ makiye’ita. E’ yej se kichiwa yej ayekti, inón sí Dios ayá’ kiye’ita. ¹⁶ Amejemen yej annakasyojkej, xineye’kagikan.

¹⁷ Kua’ Jesús kikajtej la gente iwán kála’ya kalijti’, idiscipolojmej kitajtankej té kijtojneki in inón kan mixkuitulo.

¹⁸ Jesús kijtoj:

—¿In amejemen aya’taj nō ankentenderowaj? Nité yej agaj kikua kichiwiliá iga Dios ayo’ makiye’ita, ¹⁹ iga inón ayá’ asi este ipan iyalmaj, sino que iyijtíkosan iwán kikixtiá sej.

Inón kijtoj iga nochi tákual wel mokua iwán ayá’ kitza-kuiliá iga makina’techo Dios. ²⁰ Iwán Jesús kijtoj:

—Yej agaj kichiwa yej ayekti, inón sí Dios ayá’ kiye’ita. ²¹ Iga yej kichijto’ yej ayekti, ijkón kejlanto’ ipan iyalmaj; ono’ yej namiktito’ yej yawi wan se’, sekin masij áyapa monamiktiáj, sekin tamiktiá, ²² ono’ yej tachteki, ono’ yej

† 7:10 7:10 Ex 20:12; 21:17

kineki makipiá yej ayéj itatki, ono' yej ayá' ye'nemi, ono' yej takajkayawa, yej pox taelewiá malej iga namiktító'ya, ono' yej ta-ixita iga kipiásneki tejté, yej tapopowa, yej moweyimati, iwán yej xexxeto'nemij. ²³ Nochi inimej yej ayekti yej se kichiwa, inón kisa ipan iyalmaj iwán inón kichiwas iga Dios ayo' kiye'itas.

Se siwa' yej sentaman, moconfiqrowa ipan Jesús

²⁴ Jesús yajki ipan ítal Tiro iwán Sidón. Kala' kalijti' iwán yéj ayá' kinekiá iga mamomati, e' awel miyan. ²⁵ Imanin kimati' se siwa' yej kipiaya se itaochin yej kipiaya malespíritoj. Inón siwa' kitato Jesús iwán motankuaketza' iyikxitenoj. ²⁶ Inón siwa' sentaman iga griego itájtól iwán irrazaj sirofenicia. Kitajtanilij Jesús iga achi makikixtiliti inón malespíritoj itaolin. ²⁷ E' Jesús kijlij:

—Nej achto manikpalewi nogentej, siga tej achto nimitzpalewiá, ken tikita nikuiliá tákual kókone' iwán nikmaka pelomej.

²⁸ Siwa' kijtoj:

—Jekej, ijkón nokta noTeko, e' pelomej yej onokej itampa mesa, kipejpenaj takualtatájkol yej kókone' kixiniáj kan nemi takuaj.

²⁹ Jesús kijtoj:

—Ómpaya ken tikijtoj; welya xaj, malespíritoj kisa'ya ipan motaolin.

³⁰ Kua' inón siwa' asito ichan, kasito itaolin wetzto' ipan tapech, iwán ayo' kipiá malespíritoj.

Jesús kachitialiá se yej nagastzakto' iwán yej neman wel tajtowa

³¹ Jesús sej kisa' Tiro iwán panotewa' Sidón, iwán ipan sekin no altepemej yej ono' ítal diez altepe' yej kijliáj Decápolis, este asi' ipan laguna de Galilea. ³² Ompa

kiwajliguilijkej se taga' yej nagastzakto' iwán yej ayá' pox wel kisa itájtól kuá' tajtowa, iwán kitajtanilijkej Jesús iga makitali ima' ipan inón taga' iga maachitiá. ³³ Jesús kiwiga' inón taga' kan iyokamej, iwán kakilij imájpil ipan inakas. Kichijchalwij imájpil iwán kichijchimilij ilenguaj.

³⁴ Iwán Jesús ajkotachá', este mijneltij, iwán kijtoj:

—¡Efata! —yej kijtojneki: ¡Xitapówiya!

³⁵ Íkuá'san nagastapowi' in inón yej nagastzaktoya, iwán kiye'talilij ilenguaj iwán welya ye'tajtoj. ³⁶ Jesús kijlijkej inomej iga amo agaj makijlikan. Entre más kijlijkej iga amo makijtokan, majwa' kipowatoj. ³⁷ Iwán la gente poxsan madmiradowayaj, iwán kijtowayaj:

—Ininya sí kichiwa nochi yej yekti, este yej nagastzakto' kinagastapowa, iwán yej awel tajtowa, wel kitajtoltiá.

8

Jesús kitamaka este cuatro mil tokniwan

¹ Íkuá' poxsan monejnechkolo', iwán akipiayaj te kikuaj. Iwán Jesús kinotza' idiscipolomej, kijtoj:

² —Choka noalmaj iga inimej gente, iga kipiaya eyi días iga nigaj onokej nowan, iwán ayá' kipiáj te kikuaj. ³ Siga niktijtitanij ichajchan, ijkón mayantiaskej, wel tapoliwij ipan ojtí iga sekin walkej wejka.

⁴ Idiscipolomej kijtojkej:

—¿Kén mamotamaka inimej gente nigaj kan ayagaj chantito'?

⁵ Jesús tatajtan:

—¿Késkitaj pan ankipiáj?

Yejemen kijtojkej:

—Siétejsan.

⁶ Iwán Jesús kijlij la gente iga mamotajtalikan talpan, iwán Jesús kikui' inón siete pan iga kimá' gracias Dios. Iwán kitatajkoloj iwán kimajmá' idiscipolomej

iga yejemej makimajmakakan la gente. ⁷ Kipiayaj no alin topojtzitzin, iwán Jesús kimá' gracias Dios iwán no tatekimá' iga makimajmakakan la gente. ⁸ Nochi takuajkej este ijixwikej. Discipolomej kitemijkej siete chikiwi' iga takualtatájkol yej ayo' kikuajkej. ⁹ Iga nóchiya takuajkej ken cuatro mil. Iwán Jesús kijlij la gente iga mayákanya. ¹⁰ Iwán Jesús tejkájkeja ipan ákal iwán idiscipolomej iga yajkij se' altepe' yej kijliáj Dalmanuta.

Fariseojmej kitajtaniáj Jesús iga makichiwa yej ayi'pa mo-ita

¹¹ Fariseojmej walkej kan ono' Jesús iwán pe' kikuejkesinotzkej, kitajtaniátoj iga makinextilikán tejté yej ayi'pa mo-ita yej Diossan wel kichiwa. ¹² Jesús achi máj mijneltij, iwán kijtoj:

—¿Te iga inimej gente kinekij makitakan yej ayi'pa mo-ita?, nimitzijliáj iga ayá' kitaskej.

¹³ La gente kawikej; Jesús iwán idiscipolomej yajkij tejkawitoj ipan ákal iga yajkij asentápal.

Amo mamitzkajkawakan fariseojmej

¹⁴ Kua' yajkij ayá' kiwigayaj te kikuaskej iga kelkajkej, petz sétzinsan pan kiwigayaj ipan ákal. ¹⁵ Jesús kijlij idiscipolomej:

—Ta' xikakikan; amo xichiwakan ken kitekichiway fariseojmej iwán yej kitokaj Herodes, iga yejemej nésiki' ye'nemij, siempa ayá'.

¹⁶ Iwán discipolomej mojliayaj:

—Anka ijkón te-ijliá iga atikuajligakej pan.

¹⁷ Jesús kimati' te mojlijtoyaj iwán kijtoj:

—¿Te iga nemi anmo-ijliáj iga ayá' ankipiáj pan? ¿Ke ayá' ankimatij iga nej, iga se pan wel nikchí komati? ¿Ix poxsan anyoltakuaktikej? ¹⁸ ¿Ankipiáj amoyix iwán ayá' antacháj? ¿Annakasyojkej iwán ayá' antakakij? ¿Ayo'

ankejlamikij? ¹⁹ Kua' nik-repartiroj cinco pan entre cinco mil tokniwan, ¿ké' chikiwi' temi' yej tatájkol yej káwigo'?

Iwán yejemen kijtojkej:

—¡Doce!

²⁰ Jesús sej kijtoj:

—Kua' iga siete pan nikmajmakakej cuatro mil tajtaga', ¿késki chikiwi' ankinenechkojkej iga inón yej ayá' kikua-jkej?

Iwán yejemen kijtojkej:

—¡Siete!

²¹ Jesús kijtoj:

—¿Amejemen aya an kentenderowaj?

Jesús kitachaltía se pacha de Betsaida

²² Máj máj asikej ipan se altepe' yej itoka' Betsaida; iwán Jesús kiwajliguilijkej se pacha, kiteki'tajtanilijkej iga makichijchimi. ²³ Iwán Jesús kimawilan in pacha iga kikixtij ipan altepe'; iwán kitalilij ichíjchal ipan iyix, iwán kitalilij imamej, iwán kitajtan siga tejtaya kita. ²⁴ Yej pacha katka, kijtoj:

—Kena nitachá, nikita tajtaga' ken tikita kuawimej, e' nikita iga nejnemij.

²⁵ Iwán Jesús sej kitalilij imamej ipan iyix, iwán taga' tachixtikisa', iwán achitiá'. Welja ye'tacha' este wejka.

²⁶ Iwán Jesús kitítanya ichan, kijlij:

—Amo xaj tajkoaltepe', amo xikijto iga nimitztachtij.

Pedro kinojma-ijtowa iga Jesús sí yéjya Cristo

²⁷ Jesús iwán idiscipolojmej yajkij ipan ital altepe' yej itoka' Cesarea Filipino, ipan ojti, Jesús kitajtan idiscipolojmej:

—In sekin, ¿té' kijtowaj de nej?

²⁸ Yejemen kijtojkej:

—Sekin kijtowaj iga tej tiJuan yej tabautizarowaya. Sekin kijtowaj iga tej Elías, iwán sekin kijtowaj iga tej agaj profeta.

²⁹ Jesús kijtoj:

—In amejemen, ¿té ankijtowaj de nej?

Pedro kijtoj:

—Tej tiCristoj.

³⁰ E' Jesús kitekimá' iga amo makijlikan ni agaj iga yéj in Cristo.

Jesús kipowa kén iga mikis

³¹ Iwán Jesús pe' kijlij idiscipolomej iga poxsan yawij kiknochiwatij, kijtoj:

—Nej yej iPiltzin Taga', yawij ne-iknochiwatij poxsan iwán yawij ne-ijiyatij wewetkej yej mandarowaj iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés. Yawij nemiktítij iwán ipan eyi día nia ni-ojpa-isati sej.

³² Ijkón iga kinojma-ijlijkej. Iwán Pedro kiwiga' Jesús kan iyokamej, pe' kajá'wa'pa iga kijlij iga amo makijto ijkón.

³³ E' Jesús mokuépa' iga kitachilij idiscipolomej, iwán kajajwa' Pedro, kijlij:

—¡Tzitzimi!, xicholo notennoj! Iga tej ayá' tikejlamiki ken Dios kejlami, sino que tikejlamiki ken tajtaga'.

³⁴ Iwán Jesús kinotza' idiscipolomej iwán la gente, kijtoj:

—Siga agaj kineki manetoka, ay'ya makichiwa yej yéj kineki, iwán manejnemi ipan noojwi, malej iga maki-knochiwakan poxsan este makimiktikan. ³⁵ Iga yej ayá' motemakas iga makimiktikan, yawi mikiti; e' nochi yej makimiktikan iga nej netoka iwán iga kipowa ye'noticiaj, inón sí momanawij. ³⁶ ¿Té motanilij taga' siga makipiá' nochi yej ono' ipan inin tajli, iwán makipolo iyalmaj?

³⁷ ¿Ke' wel kixtawas iga makikowa iyalmaj? ³⁸ Siga ipan inin tajli kan mopoxchiwa yej ayekti agaj mapinawa iga notajtol iwán iga ne-ixmati, nej no yej iPiltzin Taga', nia nikijtoti iga ayéj nodiscipoloj. Inón nikijtoj kua' niwi' sej ipan itawilyo noTaj Dios, kua' niwi' iwán iyangelejmej.

9

¹ Jesús no kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga sekin yej nij onokej ayá' mikiskej este makitakan kén iga Dios reinarowa iga ipoder.

Kén iga Jesús se'pay nesi iga tqwiá ixaya

² Kua' pánoja seis días, Jesús yajki ipan se tepe' yej wejkapan, kiwiga' petz Pedro, Jacobo, iwán Juan; iwán ompa iyixtajmej yejemej, Jesús se'pay nesi'. ³ Itzótzol este xota', mokuepa' este ichkati'; ayagaj ijkón wel kikajtewa malej iga makiye'paka. ⁴ Iwán discipolojmej kitakej iga nesikoj icyapapofetajmej Elías iwán Moisés; kitakej iga tatapojtkej iwán Jesús. ⁵ Pedro kijlij Jesús:

—Tamachtiani, iyektia iga nigaj nonokej! Manikchiwakan eyi ranchojtitzin, se iga tej, se' iga Moisés iwán se' iga Elías.

⁶ Kijtoj ijkón iga ayo' kimatiá te kijtowa iga discipolojmej poxsan majmatoyaj. ⁷ Íkua'san temoj mixti ipan yejemen, iwán kitzakuakej, iwán ipan inón mixti kikakikej se tájtol yej walaj ipan cielo, kijtoj:

—Ininwa' nokta in noPiltzin yej nikpoxchokiliá. Yéj xikakikan.

⁸ Kua' discipolojmej tachixtikiskej, ayo' onoyaj in sekin, iséltisan Jesús onoya iwamej.

⁹ Kua' némiya temotiayaj ipan inón tepe', Jesús kijlij idiscipolojmej iga amo makipowilikan agaj inón yej kitakej, kémano', este kua' kimiktískeja iwán ojpa-isas

sej, yéj yej iPiltzín Taga'. ¹⁰ Inón iga yejemej ayagaj kipowilijkej, malej iga motajtantoyaj iga te an kijtowaya Jesús iga ojpa-isas sej. ¹¹ Iwán kitajtankej Jesús:

—¿Te iga yej tamachtiáj ipan iley Moisés kijtowaj iga achto wi' ikypaprofetaj Elías?

¹² Jesús kijtoj:

—Kena, melá' iga Elías wi' achto, iga yéj nochi kiye'talij. ¿Kén kijtowa kan ijkuilijto' itájtɔl Dios iga nej yej iPiltzín Taga'? Kijtowa iga poxsan yawij ne-iknochiwatij, iwán nepinajtiskej.* ¹³ E' nej nimitzijliáj iga Elías wálkaya, iwán la gente kichiwilijkej san ken kinekikej, ijkón kensan ijkuilijto' iga te yawij kichiwilijitij yéj.

Jesús kachitialiá se chokotzín yej kipiá malespíritoj

¹⁴ Iwán mokuepkej kan onokej sekin discipolójmej, kitakej iga mia' gente onoyaj, iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés motenkítzkijkej iwán discipolójmej. ¹⁵ Iwán kua' kitakej Jesús, pox pakikej, iwán nochi motajtalójkej iga kixnankej Jesús. ¹⁶ Iwán Jesús tatajtan:

—¿Te iga nemi anmotenkítzkiáj?

¹⁷ Se yej ompa onoya kijtoj:

—Tamachtiani, nigaj nimitzwajliguilij nopiltzín, kipiá malespíritoj yej kinonójtilijto'. ¹⁸ Inín malespíritoj kansan nesí' kikítzkiá, kiwetziltiá este talpan. Iwán ompa chijchalposoni, iwán kiguiguitzikaltiá itan. Iwán nopiltzín san kuetantikawi. Niktajtaniljkaja modiscipolójmej iga makikixtilikan, e' awelitiakej.

¹⁹ Jesús kijtoj:

—¡Mataj amejemen ayá' anmomela'confiarojtokej nopan! ¿Este kémano' máj nia nonoti iwán amejemen? ¿Este keman nia nimitzizyowijtotij? Ta' xinewajliguilikan in chokotzín.

* 9:12 9:12 Is 53:3

²⁰ Iwán kiwajliguilijkej, iwán kuá' inón maļespíritoj kita' Jesús, íkuá' sej kikitzi'kij, iwán wetzi' este talpan, momimimiloj, iwán chijchalposoni'. ²¹ Jesús kitajtan itaj chokotziin:

—¿Késkiya años kipiá iga ijkín ono'?

Itaj kijtoj:

—Este iga séligo'. ²² Mia' vej inín maļespíritoj kimota nopiltziin tiko iwán atampa iga makimikti. Anwa' nimitztajtaniko, ix ayá' wel tikixtiliaya inín maļespíritoj. Xinepalewikan, achi xine-iknelikan.

²³ Jesús kijlij:

—Siga timoconfiarowa iga niwel, wel. Iga yej moconfiarowa ipan nej, nochi wel kichiwa.

²⁴ Iwán itaj inón chokotziin kijtoj recio:

—¡Nimoconfiarowa; xinepalewi iga manimomela'confiaro!

²⁵ Kuá' Jesús kita' iga nemi monechkolo, kajajwa' inón maļespíritoj, kijlij:

—Ti-espíritu yej titanonojtiliá, iwán yej titanagastzakua, nej nimitztekimaka iga xikísaya, xikáwaya in inín chokotziin, iwán ayo' sej xikalaki ipan yéj.

²⁶ Iwán maļespíritoj tzajzi' recio, kitzetzejtzeloj sej, iwán kisa', este kitapololtijtikawi' chokotziin. Iwán mia' yej ompa onoyaj kijtowayaj iga mi'ya. ²⁷ E' Jesús kimakitzkij, iwán kikétza'ya in inón chokotziin; ejkatika'ya.

²⁸ Iwán Jesús yajki kalakito kalijti'. Idiscipolojmej kitajtankej Jesús kan iseltimej; kijtojkej:

—Nejemén, ¿te iga awel nikixtijkej inón maļespíritoj?

²⁹ Jesús kijtoj:

—Es que inimpa maļespíritoj awel tikixtiáj siga ayá' ti-oradowaj, iwán siga ayá' timayunarowaj.

Jesús sej kipowa iga yawi mikiti

³⁰ Kua' ompa kiskej, panotejkej Galilea. Iwán Jesús ayá' kinekiá iga mamomati. ³¹ Kijliaya idiscipolomej:

—Nej yej iPiltzin Taga' yawij nekitzkitij iwán nemiktiskej, e' ipan eyi día iga nimikis, nia sej ni-ojpa-isati.

³² E' yejemen ayá' kentenderowayaj yej Jesús kijtowaya. Kitajtanisnekiáj, e' aweliti', iga kimajmawiliayaj iga kitajtaniáj.

Jesús kipowa iga a'yéj in yej máj tayakanto'

³³ Kua' asikej altepe' Capernaum, iwán onóyaja kalijti', Jesús kitajtan idiscipolomej:

—¿Té in yej anmo-ijlijtiwítziáj ipan ojti?

³⁴ E' discipolomej atajtojkej, iga ipan ojti mojlijtiwítziáj iga a'yéj an in yej máj tayakantos de yejemen. ³⁵ Iwán Jesús motalij, iwán kinotza' inomej doce idiscipolomej; kijtoj:

—Si agaj de amejemen kineki máj matayakanto, mamomachili ken yej ono' este tatepotztaj iwán makipalewi nochi toknimej.

³⁶ Kimatilan se choochin iwán kiketza' tajkoyan. Kinawaj, iwán kijlij idiscipolomej:

³⁷ —Siga agaj ki-omemawía se ken inin choochin iga netoka, ken kua' nejya yej nemi neomemawía. Iwán inon yej ne-omemawía, no ki-omemawía yej netitan.

Yej ayá' temalita inon tepalewía

³⁸ Iwán idiscipolomej yej itoka' Juan, kijlij Jesús:

—Tamachtiani, nikitakej se yej ipan motoka' kikixtiá malespíritoj, e' como ayá' nemi iwán tejemen, nikawaltijkej.

³⁹ E' Jesús kijtoj:

—Amo xikawaltikan, iga yej kichíwa milagro ipan notoka', awel nemalijliá. ⁴⁰ Yej ayá' temalita inon tepalewía.

⁴¹ A'san nesi' yej mitzmakaj malej se wájkal a'ti ipan

notoka' igasan annetokaj, nimitzijliáj iga inón sí Dios kimakas yej yekti.

Amo tē mamitzzakuii iga tiktoka Cristo

⁴² Jesús nō kijtoj:

—Si agaj makichiwalti yej ayekti se de inimej yej netokaj, yej ayá' moweyimatij, máj yekti katka makipiloltikan se weyite'ti ipan ikech iwán makimotakan lámako. ⁴³ Siga itechko moma' tikchiwa yej ayekti, ximomatajkolo; máj yekti xikalaki kan ono' Dios iwán se moma', e' amo xaj iwán ome moma' kan wewelkato' ti'ti yej awel sewi, ⁴⁴ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi. ⁴⁵ Siga itechko mokxi tikchiwa yej ayekti, ximokxitajkolo, máj yekti xikalaki kan ono' Dios tikxitepon, e' amo xaj iwán ome mokxi kan wewelkato' ti'ti yej ayí' sewi, ⁴⁶ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi. ⁴⁷ Iwán siga moyix mitzchiwaltiá yej ayekti, xikixti, máj yekti xikalaki kan ono' Dios iga se moyix, e' amo xikalaki iwán ome moyix kan tawewelkato', ⁴⁸ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi.

⁴⁹ 'Ijkón ken ti'ti kitatiá tásol, iwán ista' kichiwa iga naka' amo mapalani, ijkón nō yej netokaj panowaj ipan prueba iga maye'nemikan iyixtaj Dios. ⁵⁰ Ista' pox yekti, e' siga ay'ya istaweli', ¿tejas iga moneki? Amejemen xitamopakán ken ista' iwán xonokán tamelá iwán sekin.

10

Jesús tamachtía iga inomej yej mokawaj

¹ Jesús kisa' Capernaum, iwán yajki ipan estado de Judea iwán iyikan weya' Jordán ikisáyampa tonati'. Ompa sej monejnechkolo', iwán pewa' sej tamachtij ken nochipa kitekichiwa. ² Iwán sekin fariseojmej kitechojkej Jesús

kansan makimawetziltikan ipan itajtōl. Kitajtankej siga se taga' wel kikajtewa isiwa'. ³ Jesús kijtoj:

—¿Kén mitztekimakakej Moisés?

⁴ Yejemen kijtojkej:

—Moisés kijtoj iga se taga' wel kika'wa isiwa', siga kichi'wiliá se ama' kan kijtowa iga momela'kájkeja.

⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Moisés mitzkajtewilijkej inón ley iga poxsan anyōl-takuaktikej. ⁶ E' kua' pewa', Dios kichij inewi yej ono', kichij taga' iwán siwa'. ⁷ “Inón iga se taga', kua' monamiktiá, kikajtewas itaj iwán iye' iga mosekantískeja iwán isiwa', ⁸ iwán iyomextimej mochi'waskej ken sesan.” Ayo' omen, sino que sesan. ⁹ Inón iga amo agaj makiyokati yej Dios kisetilij.

¹⁰ Kua' Jesús iwán idiscipolomej onókeja kalijti', kitajtankej sej Jesús de inón. ¹¹ Jesús kijtoj:

—Yej kiyokakawa isiwa', iwán monamiktiá iwán se', iga ijkón kichi'wa, kichi'wiliá yej ayekti yej áchtopa isiwa'. ¹² Ijkonsan no siwa', siga kiyokakawa iwéj, iwán monamiktiá iwán se', iga ijkón kichi'wa, kichi'wiliá yej ayekti yej áchtopa iwéj.

Jesús kinawaj kōkone'

¹³ Iwán Jesús kiwijwiguiliayaj kōkone' iga makitajtanili Dios iga maye'onokan. E' discipolomej pewakej iga kaja-jwakej inomej yej nemi asij iwán ikōkone'. ¹⁴ Kua' Jesús kita' iga ijkón nemi kichi'waj idiscipolomej, kuesiwi', kijtoj:

—Xikawakan in kōkone', kama manetechokan, amo xikojtzakuilikan; iga yej mochi'wa ken inimej kōkone', kajasi iga Dios marreinaro ipan yéj. ¹⁵ Nimitznojma-ijliáj iga yej ayá' motemakas iga Dios makimandarō ken se yej aya yolej, awel kalakis kan reinarowa Dios.

¹⁶ Iwán kinawajkej, iwán kitajtálijpa ima' iga kitenewij Dios iga yejemej.

Se rico tajtowa iwán Jesús

¹⁷ Kua' Jesús némiya ojkui, motalojtiwalaj se taga', iwán motankuaketztikisa' itenoj, iwán kitajtan:

—Tamachtiani yej tiye'nemi, ¿té nikchiwas iga nochipa manono iwán Dios?

¹⁸ Jesús kijlij:

—¿Te iga tine-ijliá iga niye'nemi? Sésanwa' in yej kichiwa yej yekti, inonwa' Dios. ¹⁹ Tej tikmátiya ken Dios tatekimaka: “Yej namiktito' amo mayawi wan se'; amo xitamikti; amo xitachteki; amo xitakajkayawa; amo xikijto yej ayéj ijkón, xikye'ita motaj iwán moye'.” *

²⁰ Taga' kijtoj:

—Tamachtiani, inewi inín nikchijto' este kua' aya niy-olej.

²¹ Iwán Jesús kitachilij iwán kiye'ita', iwán kijlij:

—Sesan mitzpolowa iga xikchí: xiknamaka inewi yej tikpiá, iwán xikmajmaka yej ayá' motapialiáj. Ijkón tikpiás yej pox yekti ipan cielo; iwán xinetoka, malej iga este mamitzmiktikan.

²² Kua' taga' kikagui' inón, moknohati', iwán ijkón moknohatitiajki iga pox kipiaya tomín.

²³ Iwán Jesús tatachá' nij neí, iwán kijlij idiscipolomej:

—¡Pox difícil iga yej motapialiáj mamotemakakan iga Dios marreinaro ipan yejemen!

²⁴ Iwán discipolomej poxsan madmiradojkej iga ijkón kijtoj Jesús. E' Jesús sej kijtoj:

—Nopilowan, ¡nimitzijliáj iga se yej moconfiarowa ipan itomín, poxsan difícil iga motemaka iga Dios marreinaro ipan yej! ²⁵ Máj wel mapano se camello† ipan ixapoyo

* 10:19 10:19 Ex 20:12-16; Dt 5:16-20 † 10:25 10:25 Xikita glosario “Camello”.

akoxaj, que se yej motapialíá mamotemaka iga Dios mar-reinaro ipan yéj.

²⁶ Kua' discipolomej kikakikej inín, poxsan madmiradojkej, iwán motajtaniáj:

—¿A'taj wel momanawij?

²⁷ Jesús kitachilij idiscipolomej, iwán kijtoj:

—Tajtaga' awel kichi_waj, e' Dios wel kichi_wa; iga Dios ateyi yej ken awel makichi_wa.

²⁸ Iwán Pedro kijlij:

—NoTeko, nejemen nikajtejkej inewi yej nikpiayaj, iwán némiya nimitztokaj.

²⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitzijliáj, siga agaj kikajtewa íkal, o iyikniwan, o itaj, o iye', o isiwa', o ipilowan, o ítal, iganan netokaj iwán iga kipowaj itájtól Dios, ³⁰ nimitzijliáj iga ipan inín tajli yawij kipiatij cien vej máj, kajlimej, iyikniwan, iyemej, ipilowan iwán italmej, malej iga kijiyaj; iwán ipan se' tajli yej wi-o' nochipa onoskej. ³¹ E' mia' yej inán tayakantokej, yawij kawitij tatepotztaj, iwán yej inán onokej tatepotztaj yawij tayakantotij.

Jesús sej kijtowa kén iga yawi mikiti

³² Jesús iwán idiscipolomej nemi yayaj Jerusalén; Jesús tapanotiaya. Discipolomej poxsan madmiradojkej; iwán sekin kimokatokatiayaj. Iwán Jesús kinotza', iyoka inomej discipolomej, iwán kijlijkej yej yawij kichiwilítij kuá' asis Jerusalén. ³³ Kijtoj:

—Ken ankitaj amejemen, nemi tiawij Jerusalén. Ompa nej yej iPiltzín Taga', yawij nekitzkítij ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés, yawij kijtotij iga manemiktikan iwán netitaniskej ipan imamej yej ayéj

togéntejpa. ³⁴ Yawij nepinajtitij, nemagaskej, nechijchaskej, iwán nemiktiskej; e' ipan eyi día iga nimikis, nia ni-ojpa-isati sej.

Jacobo iwán Juan kitajtaniłáj Jesús iga masenmandarokan

³⁵ Jacobo iwán Juan, yej ipilowan Zebedeo, kitechojkej Jesús, iwán kijlijkej:

—Tamachtiani, niknekij iga achi xinechiwilikan yej nimitztajtaniłáj.

³⁶ Yéj kijtoj:

—¿Te ankinekij manikchí?

³⁷ Kijtojkej:

—Xikchí iga nejemen, kua' tiaya tirreinaroti, manimotalikan ompa kan tej timotalij, se moye'kampa, sewo' moopochkampa.

³⁸ Jesús kijtoj:

—Amejemen ayá' ankimatij te nemi ankitajtani. ¿Ix ankijyowiskej ken nej nikijyowij kua' ne-iknochiwaskej? ¿Ix wel ampanoskej kan nej nipanoj?

³⁹ Yejemen kijtojkej:

—Kena, wel.

Jesús kijtoj:

—Kena ankijyowiskej inewi sufrimiento ken nej nia nikijyowiti kua' ne-iknochiwaskej, iwán ampanoskej kan nej nipanoj. ⁴⁰ E' iga ximotalikan noye'kampa o noopochkampa, inón nej ayá' nikmati, iga notaj Dios kimati a'yéj kimakas.

⁴¹ Kua' inomej se' diez discipolojmej kimatikej inón, kikuesowilijkej Jacobo iwán Juan. ⁴² E' Jesús tanotza', kijtoj:

—Amejemen ankimatij iga yej mandarowaj ipan inín tajli, poxsan kitajtaksa igentej iwán yej gubernarowaj, yolkisaj pan yej até iteki, kansan manesi iga mandarowaj.

⁴³ E' amejemen ayéj ijkón. Majwa' yej kineki matayakanto

ipan amejemen, inón achto makipalewi toknimej. ⁴⁴ Iwán agaj yej kineki matayakanto, mamochiwa esclavo iga nochi tokniwan. ⁴⁵ Iga nej yej iPiltzin Taga' ayá' niwalaj iga manepalewikan, sino iga manitapalewi iwán iga manimiki iga mia' manikxitoma yej ken ilpitokej iga ayekti kichijtokej.

Jesús kachitialtiá Bartimeo yej pacha

⁴⁶ Iwán asikej Jericó. Kua' Jesús kistiaya ompa iwán idiscipolojmej iwán poxsan mia' gente, se pacha ewatoya ipan ojten, kitajtantoya tomin. Itoka' Bartimeo, yej ipiltzimpa Timeo. ⁴⁷ Kua' kikagui' iga nemi kitechojtía Jesús de Nazaret, pacha tzajtzi':

—¡Jesús, iPiltzin David, achi xine-ikneli!

⁴⁸ Sekin kajawakej iga ayo' matzajtzito, e' yéj majya tzajtzi':

—¡Jesús, iPiltzin David, áchikej xine-ikneli!

⁴⁹ Jesús moketza' iwán kijtoj:

—Xiknotzatij.

Iwán kinotzatoj inón pacha, kijlijkej:

—Ximoconfiaro iwán ximoketza, iga nemi mitznotza.

⁵⁰ Iwán inón pacha kitájkal itejkuix, este witóni'pa iga moketza', iwán kitechoto Jesús. ⁵¹ Jesús kitajtan:

—¿Té tikneki manimitzchiwili?

Pacha kijtoj:

—Tamachtiani, ¡nikneki manitachá!

⁵² Jesús kijtoj:

—Iga timoconfiaroj, titacha'ya, welja tia.

Iwán íkuas'an inón pacha welja tachá', iwán kitokatiájkija Jesús.

¹ Kua' Jesús iwán idiscipolomej asitiáyaja Jerusalén, itenoj altepemej yej itoka' Betfagé iwán Betania, yej onokej iyixtaj tepe' yej itoka' Olivos, Jesús kititan ome idiscipolomej, ² kijtoj:

—Xakan altepetzin yej nijígasan ono', kua' amasiskej, ankasiskej se burro ilpito', yej aya agaj kitejkawiliá. Xikx-itomakan iwán xikuajligakan. ³ Iwán siga agaj mitztajtaniy te iga ankixitomaj, xikijlikan: “ToTeko kineki, iwán nimanín se mitzkawiliki.”

⁴ Yajkij, iwán kasikej inón burro ilpito' puertajtenoj ipan ojti, iwán kixitonkej.

⁵ Iwán yej ompa onoyaj kijtojkej:

—¿Té nemi ankichiway? ¿Te iga nemi ankixitomaj in burro?

⁶ Iwán yejemen kijtojkej kensan Jesús kijtoj; iwán kijli-kej iga wel makiwigakan. ⁷ Iwán inón burro, kiwiguilijkej Jesús, kipechtijkej burro iga yejemej itzotzolmej, iwán Jesús tejkaj. ⁸ Iwán mia' kipatawilijtiajkij itzotzolmej ipan ojti, iwán sekin kitejtekkej imajma' soya' iwán kitalijkej ipan ojti.

⁹ Iwán inomej yej tayankantiayaj iwán yej witzíaj tatz-impan, pe' tzajtzikej:

—¡Mamoweyimatilti Dios! ¡Mamoweyimatilti yej kititani toTeko Dios! ¹⁰ ¡Mamoweyimatilti yej wí' mandaroki ken mandaroy rey David! ¡Mamoweyimatilti Dios yej ono' ipan cielo!

¹¹ Jesús asi' Jerusalén iwán kala' weyitiopan.* Iwán kua' nóchiya kita' yej ompa ono', iga némiya tayowati, yajkij Betania iwán doce idiscipolomej.

Jesús kitemowa itakilka higuerajkuawi' iga makikua

* 11:11 11:11 Xikita glosario “Weyitiopan”.

¹² Kua' tanési'ya sej, kiskej Betania; Jesús mayana'.
¹³ Iwán wéjkasan kita' se higuerajkuawi'[†] yej iswayoj, iwán yajki kitato siga kipiá itakilka, e' kita' iga ayá' takto', akasi' nité, petz iyiswáyosan puej aya itiempoj iga maono yej yoksi'. ¹⁴ Jesús kinotza' inón higuerajkuawi', kijlij:

—Ayo' agaj mitzkualij motakilka.

Iwán idiscipolomej kikakikej Jesús.

Jesús tatatajkali ipan weyitiopan

¹⁵ Asikej Jerusalén. Iwán kua' Jesús kala' ipan ipatiojyo weyitiopan, kikijkixtij yej ompa tanamakatokej, iwán yej takojtokej. Iwán kitzijtzinkuepa' mesajmej kan mokambiarowa tomin iwán kan motaliáj yej kinamakaj jojtokomej.

¹⁶ Iwán Jesús kijtoj iga awel panowa agaj ipan ipatiojyo weyitiopan siga kiwiga tejté. ¹⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Kan ijkuilijto' itájtol Dios, ijkín kijtowa: “Nókal yawi motokawiti kajli kan oradowaj de inochi paismej”, e' amejemen ankikueptokej kan miyanaj yej tachtekij.

¹⁸ Iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiaj ipan la ley, kimatikej te kichij Jesús, iwán kitemowayaj ken iga makimiktikan iga kimajmawiliayaj, puej nochi kiye'itayaj ken iga tamachtia'. ¹⁹ E' kua' némiya takomiti, Jesús kisa' Jerusalén.

Discipolomej kitaj iga wa'ya higuerajkuawi'

²⁰ Iwán yowalti' kua' panotiayaj, kitakej iga higuerajkuawi' wa'ya este inelwayo. ²¹ Iwán Pedro kejlan, iwán kijlij Jesús:

—Tamachtiani, ta' xikita in higuerajkuawi' yej yalwa tikajajwa', an sí wa'ya.

²² Jesús kijtoj:

† 11:13 11:13 Xikita glosario “Higo”.

—Ximoconfiarokan ipan Dios. ²³ Nimitznojma-ijliáj, iga a'san makijli inepa tepe': "Xicholo ompa kan tonon, iwán xaj lámako", siga momela'confiarowa iga inewi iyalmaj, iwán siga kicredowa iga inón yej kijtoj yawi mochiwati, ijkón mochiwas. ²⁴ Inón iga nimitzijliáj iga inewi yej ankitajtaniłiskej Dios kua' nemi an-oradowaj, iwán siga ankičredowaj iga mitzmaskej, ijkón mochiwas. ²⁵ Iwán kua' nemi ankitenewiáj Dios, siga agaj tikuesowilijto', xikelkawili yej mitzchiwilij, ijkón no amoTaj yej ono' ajko ipan cielo mitzelkawiliłiskej yej ankichikej yej ayekti. ²⁶ Siga amejemen ayá' ankelkawiliáj yej agaj mitzchiwiliáj yej ayekti, amoTaj yej ono' ipan cielo ayá' no mitzelkawiliłiskej yej ankichiwaj yej ayekti.

Kimatisnekij kén iga Jesús mandarowa

²⁷ Iwán sej mokuepej Jerusalén. Jesús nemiá weyitiopan, kitechotoj ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej, ²⁸ kitajtankej Jesús:

—¿Té moteki in tej iga tikchiwa inín? ¿A' mitztekimá' iga wel xikchiwa inín?

²⁹ Jesús kijtoj:

—Nia no nimitztajtanitij, iwán xine-ijlikan iwán nimitzijliłiskej a'yéj netekimá' iga nikchiwa inín. ³⁰ ¿A'yéj kititan Juan iga matabautizaro? ¿Ix Dios kititan, o tajtaga' Xine-ijlikan.

³¹ Iwán yejémensan motatapowiyaj, mojliayaj:

—Siga tikijtoskej iga Dios kititan Juan, Jesús yawi kijtoj: "¿Te ígataj ayá' ankitajtolkakej?" ³² Iwán awel tikijtoskej iga kititan taga'.

Ijkón kijtojkej ga kimajmawiliáj la gente, iga nochi kimatiá iga Juan Dios kitajtolmakaya. ³³ Iwán kijlijkej Jesús:

—Anikmatij.

Iwán Jesús kijtoj:

—Nej nō ayá' nimitzijliáj a'yéj netekimaka iga manikchiwa ijkín.

12

Jesús kipowa iga monsojmej yej malojmej

¹ Iwán Jesús pewa' tatatapowij kan mamixkuñtilo, kijtoj:

—Se taga' kitoga' uvajjoj. Kikolaltij, iwán kichij se pozo kan mopatzka uva. Kichij se torre iga wel matachalo noyan kan ono' uvajjoj.

'Iwán kitakewaltij* sekin tekipanowanimej iwán yajki wejka.† ² Kua' némiya yoksi uva, iteko kititan se monsoj, kijlij: “Xaj xiktajtaniliti yej nemi tekipanowaj iga manemakákanya uva ke' nej netocarowa.” ³ E' yejemen kikitkijkej iwán kimagakej iwán akimakakej nité. ⁴ Iteko uvajjoj kititan se' monsoj; e' inón nō kitewijkej, kikua-jkuatzayankej iwán kuajkuantas kijlijkej. ⁵ Kititan sewo', inón sí este kimiktijkej. Máj máj kititan sekin, inomej nō kimagakej iwán sekin kimiktijkej.

⁶ 'E' kipiaya se ipiltzin yej poxsan kichokiliaya iwán kititan inón, kijtoj: “Inín sí nopiltzin kiye'itaskej.” ⁷ E' tekipanowanimej, yejémensan kijtojkej: “Inínyawa' in yej yawi mochiwati iteko inín tajli, yej ítajpa kikajteawas, matikmiktíkanya nokta iga makawi ítal iga tejemej.”

⁸ Iwán kikitkijkej, kimiktijkej iwán kikixtijkej ipan uvajjoj.

⁹ Iwán Jesús tatajtan:

* 12:1 12:1 Ikuayo uva pox wejkawa, wel taki 20 años o máj, ijkón iga wel kitakewaltij uvajjoj. Xikita glosario “Uva”. † 12:1 12:1 Is 5:1-2

—¿Té an kichiw_{as} iteko mijli? Wi' iwán kimiktij inomej tekipanowanimej, iwán inón uvajjoj kimakas se' tekipanowanimej.

¹⁰ ¿Ix ayí' ankitaj kan ijkín ijkuilijto'? Kijtowa:

Ye_j nemi kalchiwaj kitajkalkej se te'ti ye_j kijtojkej iga ayekti,

e' inonya ye_j mochiwako máj ye'te'ti.

¹¹ Ijkón kichij toTeko, iwán poxsan timadmiradowaj iga tikitaj.

¹² Iwán kinekiáj makipreso_jwikan Jesús iga kimatikej iga yejemej nemi kikajkaktiáj. E' kimajmawilijkej yej ompa chapantoyaj, kikajtejkej iwán yájkija.

Fariseojmej kitajtanj Jesús siga yekti mamoxtawá impuesto

¹³ E' despuéj kititanilijkej sej sékino' más fariseojmej iwán sekin ye_j kitokaj rey Herodes,[‡] kansan Jesús makijto tejté iga wel makitelwikan. ¹⁴ Kua' inomej asitoj, kijtojkej:

—Tamachtiani, nikmatij iga tej ómpaya ken tiki_jtowa, iwán tej ayá' tikchiwiliá caso ken mitzijliáj, tej nochi ijkonsan tikjuzgarowa; melá' iga titamachtia ye_j Diospa iyojwi. ¿Ix yekti manixtawakan impuesto iga rey César[§] o ayá'? ¿Ix nikmakaskej o anikmakaskej?

¹⁵ E' Jesús kimati' iga kimawetziltijnekiáj, kijtoj:

—¿Te iga ane_nprobarowaj? Xinewajliguilikan se tomin, iga manikita.

¹⁶ Kiwajliguilijkej, iwán kua' kita', Jesús tatajtan:

—¿Inín a'yéj ixaya' iwán a'yéj itoka' ye_j nigaj ijkuilijto'? Yejemej kijtojkej:

—Rey César.

[‡] 12:13 12:13 Inimej judiyojmej achi ken monamakakej iga kipalewiayaj rey Herodes ye_j de los romanos ye_j tilitikmej ye_j kitaksayaj judiyojmej. [§] 12:14 12:14 Xikita glosario “César”.

¹⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikmakakan rey César yej yéjpa itatki, iwán xikmakakan Dios yej yéjpa itatki.

Iwán fariseojmej san tajtachixtikajkej iga yej kijtoj.

Saduceojmej kijtowaj iga yej míkto'ya ayo' wel ojpa-isa

¹⁸ Iwán sekin saduceojmej* yajkij kitatoj Jesús. Yejemej kijtowaj iga yej mikij ayo' ojpa-isaj, iwán ijkín kitajtankej:

¹⁹ —Tamachtiani, Moisés ne-ijkuilowilijtikajkej inón ley; siga se taga' miki, iwán kikawa isiwa', e' ayá' kikajtewa nisé ipiltzín, iyiknín inón yej migui', kikuis inón viuda iga ken kua' makipiá ipilowan yej migui'. ²⁰ Onoyaj siete tajtaga' yej sesan itajmej iwán sesan iyemej. Yej tekoko achto monamiktij, e' migui' kua' aya pilwaj. ²¹ Iwán imámil inón yej migui' monamiktij iwán yej katka isiwa' yej mi', iwán nō migui', iwán ayá' nō kikajtej ipilowan. Iwán ijkonsan nō mochiw iwán se' imámil. ²² Ijkón inomej siete, nochi monamiktijkaj iwán inonsan siwa', iwán ayagaj kikajtej ipiltzín. Iwán máj máj migui' nō siwa'. ²³ In kua' ojpa-isaskej yej miktokkej, ¿katiapa an de inón siete mochiwas iwéj in inón siwa'?, iga namiktitoya iwán inochimej.

²⁴ Jesús kijtoj:

—Amejemēn ayompa antajlamikij iga ayá' ankixmatij itájtōl Dios, niga yej wel kichiwa. ²⁵ Kua' yej miktokkej ojpa-isaskej, ay'ya monamiktiskej, niga ipilowan ayo' kinamiktiskej, iga mochiwaskej ken tikita iyangelejmej Dios yej onokej ipan cielo yej nō ayá' monamiktiáj. ²⁶ E' iga ojpa-isaskej yej miktokkej, ¿ix ayí' nokta ankileerowaj kan kén iga Dios tajtoj ipan se witztako' yej wewelontoya? E' Dios kijlij Moisés: “Nej niDios, yej iDiospa nō Abraham,

* 12:18 12:18 Xikita glosario “Saduceo”.

Isaac iwán Jacob.”† ²⁷ Dios ayéj iDios yej miktokej, sino que iDios yej isatokej; amejemēn ayompa antajlamikij.

Jesús kijtowa katiapa mandamiento yej amo nokta mamoełkawa

²⁸ Ompa asito nō se yej tamachtíá ipan iley Moisés; yéj takaktoya kua' Jesús t̄atapojtoya iwán kimatiá iga ompay ken kijlij yej íwan t̄atapojtoya. Kitajtan:

—De inewi mandamiento yej ono', ¿katiapa an yej achto?

²⁹ Jesús kijtoj:

—Yej máj achto mandamiento ijkín kijtowa: “Ta' xikaki, gente de Israel, toTeko Dios, yéjsan iselti toTeko.

³⁰ Xikchokili moTeko Dios iga inewi moalmaj, iwán iga inochi moespíritoj iwán iga inewi motájpal iwán yéj nochipa xikejłanto.”‡ Ininwa' in yej máj achto mandamiento.

³¹ Iwán ono' sewo' áchisan ijkompa, kijtowa: “Xikchokili mokn̄in kensan tej timochokiliá.” Ateyi se' mandamiento yej máj valerowa ken inimej.

³² Iwán inon yej tamachtíá ipan la ley kijlij:

—Ompay ken tikijtoj Tamachtiani iga ono' sesan Dios, iwán ateyi se' ken yéj. ³³ Iwán iga matiknekikan toDios iga inewi toalmaj, iga inewi toespíritoj iwán iga inewi totájpal, iwán yéj nochipa matikejłantokan iwán matikchokilikan tokn̄in kensan tejemej timochokiliáj. Iga ijkón mochiwa máj valerowa que nochi ofrenda yej motatiá iga momaka Dios.

³⁴ Kua' Jesús kita' iga ómpaya ken kijtoj, kijlij:

—Al̄nsan poliwi iga Dios marreināro ipan tej.

Iwán ayo' agaj máj mixewij iga kitajtajtan.

In Cristo, ¿a'yéj ipiltzin?

† 12:26 12:26 Kua' ijkín kijtoj Dios, ikay mikikej inimej tajtaga'. Ex 3:6

‡ 12:30 12:30 Dt. 6:5

³⁵ Jesús tamachtijtoya tiopan; kijtojtoya:

—¿Te iga yej tamachtíaj ipan la ley kijtowaj iga Cristo ipiltzín David? ³⁶ Porque David kijtoj kua' kitajtólma' iyEspíritoj Dios, kijtoj ijkín:

ToTeko kijlij noTeko:

“Ximotali iladoj noye'ma' kan nimandarowa, este que maniktali mokxitampa yej mitzijiyaj.”

³⁷ ¿Kén wel Cristo yej itatitan Dios ma-ipiltzín David, esi David no kijliá iga iTeko?

Iwán yej polijtoyaj kiye'kaktoyaj.

Jesús tanonotza iga ayompa nemij yej tamachtíaj ipan la ley

³⁸ Jesús ijkín tamachtíaya:

—Amo mamitzkajkawakan yej tamachtíaj ipan iley Moisés, puej kiye'matij iga makinentikan sotantzótzol, iwán kinekij makisaludarokan tajkoaltepe'. ³⁹ Yejemen motalijnekij tiopan-ijti' ipan ye'asientoj kan motaliáj yej máj tayakantokej, iwán ijkonsan no kinekij makichiwakan kan takualo, ⁴⁰ iwán kikuiliáj ikalmej yej wewejmikikej, iwán mopajpantiáj iga wejkawaj iga oradowaj. Yejemen máj yawij kicastigarotij.

Kitaliá iyofrendaj se yej wewejmí' yej amotapialiá

⁴¹ Se vej Jesús ewatoya tiopan, kitztoya kén iga kakiayaj iyofrendajmej ipan cajon, iwán mia' yej motapialiáj kakiayaj komati tomin. ⁴² Iwán walaj se yej ayá' motapialiá iwán ipan cajon kakij ome tomin de cobre yej ayá' pox valerowa. ⁴³ Iwán Jesús kinotza' idiscipoloymej, kijlijkej:

—Nimitznojma-ijliáj iga inín siwa' yej wewejmí', yej ayá' motapialiá, kakij máj que nochi yej nemi kakiáj tomin ipan cajomej; ⁴⁴ puej nochi kitalijkej yej kisobrarowaj; e' yéj, malej ayá' motapialiá, kimá' inewi yej kipiaya iga takuaya.

13

Jesús kijtowa iga yawi moxixitinati weyitiopan

¹ Kuá' Jesús kisa' weyitiopan, se idiscipoloj kijlij:

—¡Tamachtiani, ta' xikita kejke'pa te'ti, iwán kejke'pa kalwewetkej!

² E' Jesús kijtoj:

—¿Ankitaj inimej kalwewetkej? Nigaj ayá' yawi kawiti nisé te'ti yej manekpanijto. Nochi yawij moxixitinatij.

Jesús kijtowa yej yawi mochiwati kuá' aya poliwiło

³ Jesús iwán idiscipolojmej yajkij ipan tepé' yej itoka' Olivos, yej ono' iyixtaj weyitiopan. Iwán kuá' Jesús ewato' ompiga, Pedro, Jacobo, Juan iwán Andrés, ijkín kichtakatajtankej:

⁴ —Niknekij xine-ijlikan kéman mochiwas in inón. ¿Té mo-itas kuá' ayo' wejka iga nochi inín mochiwas?

⁵ Jesús kijtoj:

—Amo agaj mitzkajkayawaskej, ⁶ iga mia' yawij witzetij iwán mopajpantiskej iga nej, siempa ayéj. Ijkín kijtoskej: “Nejya el Cristo”; iwán mia' yawij kikajkawatij.

⁷ 'E' kuá' amejemen ankikakiskej momijmiktilo nijnijiga, amo ximajmawikan, ijkón nokta yawi mochiwati; e' aya yej iga poliwiłoj. ⁸ Iga se país momijmiktij iwán sewo', iwán se nación momijmiktij iwán se'; onos talolin nijnijiga, iwán poxsan apistajiás iwán nijnijiga mokuejkuesoloj; Nochi inín aya yéj iga poliwiłoj, péwao' iga moknochiwalo.

⁹ 'E' ximocuidarokan amejémensan iga mitzwigaskej kan onokej yej mandarowaj iwán tiopan mitzmagaskej, iwán iga annetokaj mitzwigaskej iyixtaj yej mandarowaj iwán reyejmej; ijkón iga wel antajtosej de nej iyixtajmej. ¹⁰ E' kuá' aya poliwiło, mopowas noyan ipan tajli kén iga Dios tamanawía. ¹¹ E' kuá' mitzwigaskej iyixtaj yej

mandarowaj, amo xitayokoyakan iga te ankijoskej, niga xikeejlantokan. Ankijoskej yej ikuá' Dios mitzijliskej iga xikijtokan; iga ayéj amejemen yej antajtoskej, sino que iyEspíritos Dios. ¹² Se toknin yawi kitelwiti iyiknin iga makimiktikan, iwán tetaj kitelwij ipiltzin iga makimiktikan, iwán tepilowan kitelwiskej itajmej iga makimiktikan. ¹³ Nochi yawij mitzijiyatij iga nej annetokaj; e' yej moconfiarojto' nochipa ipan nej, inón momanawij.

¹⁴ 'El profeta Daniel kijuiloj* iga mochiwas yej pox ayekti weyitiopan-ijti'; kuá' amejemen ankitaskej iga ono' yej akajasi iga maono weyitiopan-ijti', —yej kileerowa makentendero —, yej onoskej ipan estado de Judea, mayákanya ipan tepeyoj. ¹⁵ Yej onos iyixko kajli ipan ipetayo, ayo' matemo, niga makalaki iga makikijixti yej kipiá kalijti'; ¹⁶ iwán yej nemi imilpan, ayo' mayawi ichan iga makikuiti itzótzol. ¹⁷ ¡Lástima siwatkej inón día iga yej tatalaxwijtokej iwán yej tachichitjtokej! ¹⁸ Xiktajtaniilikan Dios iga kuá' ancholoskej amo kuá' sektaj;† ¹⁹ porque inomej días poxsan moknochiwaloj, este ayí' ijkón mo-ita' desde iga kichij Dios inín tajli, iwán ayí' ijkón mochiwas. ²⁰ Siga toTeko ayá' kixeloj inomej días, ayagaj momanawij; e' kixeloj iga kichokiliá inomej yej yéjpa kitapejpen.

²¹ 'Iwán siga agaj mitzijliskej: “Ta' xikitakan nigaj ono' Cristo”, o “Ta' xikitakan nepa ono'”, amejemen amo xiktajtolkakikan. ²² Iga yawij witzetij iwán mopantiskej iga nej, siempa ayéj, kijtoskej “Nejya niCristo”, iwán kijtoskej iga yejemen profetajmej iga Dios kitajtolmakaj, siempa takajkawawaj. Yawij kichiwatij milagrojmej yej ayí'pa mo-ita iga matakajkawawakan, este wel anka kikajkawawaskej yej

* 13:14 13:14 Dn 9:27; 11:31; 12:11 † 13:18 13:18 Mt 24:20

Dios kitapejpen. ²³ E' xikyē'kakikaṅ, iga áchtoya nochi nimitzmatiltijkej.

Kén iga yawi sej witzeti Jesús yej iPiltzín Taga'

²⁴ Jesús kijtoj:

—Kua' pánoja inomej días iga moknochiwaloj, yawi takomitiati iga ay' tawij tonati', niga ay'ya tametztonas; ²⁵ sitalimej yej onokej ipan cielo wejwetziskej, nochi yej ono' ipan cielo mojolinaskej. ²⁶ Íkua'ya ne-itaskej nej yej iPiltzín Taga' yej niwi' ipan mixti, nitawijtiwi' iga noweyipoder. ²⁷ Iwán niktekimakas noangelejmej iga recio matapitzakan iga trompeta iga makinejnechkokan yej niktapejpen yej nijnijiga onokej noyan ipan tajli.

²⁸ 'Ximixkuiṭikan ipan higuerajkuawi': Kua' ankitaj némiya kisa iseliska iwán némiya iswayowi, ankimatij iga wi'ya tonalis. ²⁹ Ijkonsan no kua' ankitaskej iga némiya mochiwa nochi yej nimitzijlijkej, xikmatikan iga ay'ya ke' poliwi iga nej níwi'ya sej. ³⁰ Nimitzijliáj iga nochi inín mochiwas kua' aya mikij yej inán onokej. ³¹ Cielo iwán tajli poliwiskej, e' yej nikijtoj, nochi yawi mochiwati.

³² 'E' ayagaj nokta kimati te día o te hora, ayagaj kimati, niga angelejmej yej onokej ipan cielo, niga nej yej iPiltzín Dios, iséltisan noTaj Dios kimati.

³³ 'Inón iga amejemen xisatokan, xitachixtokan iwán xiktenewijtukan Dios iga ayá' ankimatij kéman mochiwas. ³⁴ Nej ken se taga' yej yajki wejka, kua' aya kisa ichan, kitekimá' itekipanowanimej, sejsé kimá' itekipánol iwán kititan iga se matachixto ipan kalten. ³⁵ Amejemen xisatokan iga ayá' ankimatij kēman wi' iteko kajli, tayowakan, o tajkoyówal, o kua' takuika kayo, o yowalti'; ³⁶ amo santá' niwejkisaki iwán nimitzasikij ankojkochtokej. ³⁷ Yej nimitzijliáj amejemen, nochi nikijliáj: xisatokan.

14

Sacerdotejmej ijefejmej kitemowaj kén iga makikitzkikan Jesús

¹ Poliwiasan dos días iga mo-ilwichiwiliá la Pascua,* iwán iga mokua pan yej ayá' kipiá levadura.† Ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés kitemowiliayaj kén iga makikitzkikan Jesús malej iga matakajkayawákampa iwán makimiktikan. ² Kijtowayaj:

—Ayá' tikchiwaskej kua' nento' ilwi', iga amo makuesiwilo.

Se siwa' kitoyawa yej ajwiya' ipan itzontekon Jesús

³ Mij Jesús onoya ipan altepetzin yej itoka' Betania, onoya ichan Simón yej kipiaka lepra. Mij kixnantoya mesa, asi' se siwa' yej kinentiaya se boteyajtzin yej chijto' iga te'ti yej itoka' alabastro. Ípan kiwiga' aceite yej ajwiya' yej kijliáj nardo yej pox patiyoj; iwán inón siwa' kikechposte' boteyajtzin, iwán kitoyawilij ipan itzontekon Jesús. ⁴ E' sekin yej ompa kitajtachilijtoyaj, kuesiwekej iwán kijtojkej:

—¿Te iga kiyokatoyajkej inín aceite yej pox ajwiya'?

⁵ Masejtaj monamá' iga ke' se kitaniá trescientos días iga mamomajmaka yej ayá' motapialiáj.

Iwán kajajwakej inón siwa'.

⁶ E' Jesús kijtoj:

—Xikawakan. ¿Te iga ankikuejkuesowaj? Yéj nechiwilij yej yekti. ⁷ Yej ayá' motapialiáj, nochipa onoskej amowan, iwán kua' ankinekiskej wel ankipalewiáj; e' nej ayá' nochipa nij annepiaskej. ⁸ Inín siwa' kichij yej wel kichí, machtówija iga netalilij yej ajwiya' ipan notzontekon, iga ijkón nechiwiliskej kua' yawij netokatij. ⁹ Nimitzijliáj

* 14:1 14:1 Xikita glosario “Pascua”. † 14:1 14:1 Xikita glosario “Levadura”.

iga kansas ipan inewi inin tajli mopowas ken iga Dios tamanawia, yawi no mopowati yey kichij inin siwa', iwán ijkón moejlamikis yey kichij.

Judas kinamaka Jesús

¹⁰ Judas Iscariote, se de inomej doce idiscipolojpa Jesús, yajki kitato ijefejmej sacerdotejmej iga kijlito iga yéj yawi kipalewiti iga makikitzkikan Jesús. ¹¹ Kua' yejemen kikakikej inón, poxsan pakikej iwán kijlikej Judas iga yawij kimakatij tomin. Iwán ikua'ya Judas pewa' iga kitemoj kéman wel makikitzkikan Jesús.

La Santa Cena

¹² Ipan día kua' pewa' iyilwiyo la Pascua, kua' mokua pan yey ayá' kipiá levadura, momiktiá se borregoitzin iga mokua, discipolojmej kitajtankej Jesús:

—¿Kan tikneki manimitzchiwilitij tákual iga tikilwichiwiłiskej la Pascua?

¹³ Iwán Jesús kititan omen idiscipolojmej, kijlij:

—Xakan Jerusalén, iwán ompa ankitechoskej se taga' kiwiga a'ti ipan akomi'. Inón xitokakan, ¹⁴ iwán kan yéj kalakis, xikijlikan iteko inón kajli: “Kijtowa in Tamachtiani: ¿Ipan katiapa cuarto nicenaroj ipan iyilwi la Pascua iwán nodiscipolojmej?” ¹⁵ Iteko kajli yawi mitznextilitij se weyi cuarto pan segundo piso kan óno'ya nochi yey ankinekiskej, ompa xikchiwakan yey tikuaskej.

¹⁶ Discipolojmej yajkij iwán asikej altepe', iwán kasikej nochi kensan kijtoj Jesús; iwán ompay kichijkej tákual iga kilwichiwiłiáj la Pascua.

¹⁷ Kua' tayowati'ya, Jesús iwán doce idiscipolojmej, yajkij ompa. ¹⁸ Kua' kixnantókeja mesa iga takuaj, Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga se de amejémempa yey nemi nigaj íwan nisentakua, yawi nenextiti iga manekitzkikan.

¹⁹ Iwán yejemej mokno_matikej, mosepantajtaniáj:

—¿Ix nejya an?

Se' no kijtoj:

—¿Ix nejya an?

²⁰ Jesús kijtoj:

—Se de amejemen yej andocejmej, yej íwan nemi nisentakua ipansan inín plato, inonwa' in yej yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan. ²¹ Nimitzijliáj iga nej yej iPiltzin Taga' yawij nemiktij ken ijkuilijto'; e' jlástimaj inón taga' yej yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan! Máj yekti katka iga inón taga' amo maki-onoltikan.

²² Míej nemi takuaj, Jesús kikui' se pan, kimá' gracias Dios iwán kitatajkoloj iga kimajmá' idisciplojmej. Kijtoj:

—Xikuikan inín pan iwán xikuakan, ininwa' nocuerpoj.

²³ Iwán Jesús kikui' vaso yej kipiá vino, kimá' gracias Dios, iwán kimajmá' idisciplojmej, iwán inochin konijkej.

²⁴ Jesús kijtoj:

—Inín kijtojneki noesyoy iga nikchiwa se'ya pacto, iwán toyawis iga mia' maye'ono iyixtaj Dios. ²⁵ Nimitzijliáj iga ayo' máj nikonij uva iyayo, nikonij sej nuevo vino este kua' nonos kan reinarowa Dios.

Jesús kijtowa iga Pedro yawi kijtoti iga akixmati

²⁶ Kua' tami' kitakuikilijkej Dios, yajkij ipan se tepe' yej itoka' Olivos. ²⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Amejemen amonochin ankikajtewaskej iga anmoconfiarowaj ipan nej inín yówal iga ijkin ijkuilijto': “Nimiktij iteko borregojmej, iwán borregojmej papayiniskej.” ²⁸ E' kua' ni-ojpa-isas sej, kua' anyaskej Galilea, nej achto niati.

²⁹ Pedro kijtoj:

—Malej iga inochin mamitzsenkokajtewakan, e' nej ayá'.

³⁰ E' Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá iga inín yówal, kuá' aya takuika kayo ome vej, tej eyi vejya tikijtoj iga ayá' tine-ixmati.

³¹ E' Pedro sej kijlij Jesús:

—Malej iga matisenmikikan, nej ayá' nikitoy iga ayá' nimitzixmati.

Iwán inochin ijkón kijtojkej.

Jesús oradowa ipan se kuayojtzin yej itoka' Getsemani

³² Iwán asikej kan kijliáj Getsemani, iwán kijlij idiscipolomej:

—Nijo' ximotalikan, nej maniao' manitajtoti wan Dios.

³³ Kiwigákejsan petz Pedro, Jacobo iwán Juan kan oradoto. Iwán Jesús pewa' iga poxsan moknomati' iwán moyolmiktij. ³⁴ Iwán kijtoj:

—Poxsan nimoknomati este ken nimikisnékiya. Nijo' xikawikan wan xisatokan.

³⁵ Iwán Jesús yajki achi máj wejka, iwán motankuaketza' talpan iga kitajtanilij Dios siga wel amo maki-knochiwakan ken yawij kichiwilítij íkuá'. ³⁶ Ijkin kitenewij Dios:

—NoTaj, noPajaj tej nochi wel tikchiwa; xinemanawi kuá' yawij ne-iknochiwatij, e' amo mamochiwa ken nej nikneki, mamochiwa ken tej tikneki.

³⁷ Iwán Jesús yajki sej kan ono' idiscipolomej, kasitoy kojkochokej; iwán Jesús kijlij Pedro:

—Simón, ¿ixtaj tikochto'? ¿Ix awel achi xisato malej se hora? ³⁸ Xisatókanya, iwán xi-oradokan iga amo mamitztanilikan Tzitzimi'. Nikmati iga amoalmaj kineki xikchiwakan ken nej nikneki, e' amogánajsan awel an-kichiwaj.

³⁹ Yajki sej oradoto iwán kijtoj inómejsan tájtól ken achto. ⁴⁰ Kuá' sej yajki kan onokej idiscipolomej, sej

kasitoj kojkoctokej iga poxsan kochisnekiáj, inón iga aweljo' tē kijtojkej. ⁴¹ Kua' eyi vejya iga oradotoyay, kijtoj:

—¿Ix ankojkoctókejo'? ¿Nemi anmosewiáj? Wítzeja yej kipoxchiwaj yej ayekti iga yawij nekítzkítij nej yej iPiltzin Taga'. ⁴² Ximoketzakan, matiákanya; wi'ya yej nenextiá.

Kiwigaj preso Jesús

⁴³ Jesús tatapojtóyao' kua' asiko Judas, se de inón doce yej idiscípulojpa katka. Judas walaj iwán mia' gente yej kiwajligakej espada iwán kuawi'. Inomej kititankej ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej. ⁴⁴ Ijkín kijtoj Judas kua' aya kinextiá katiá in Jesús:

—Yej ankitaskej nikpipitzoj, inonya nokta xikítzkikan iwán xikye'ilpitiakan.

⁴⁵ Kua' asi' itenoj Jesús, kijlij:

—Tamachtiani, Tamachtiani.

Iwán kipipitzoj. ⁴⁶ Iwán kikítzkijkej Jesús, iwán kiwigakej.

⁴⁷ E' se de inomej yej onoya iwán Jesús, kikíxtij iyepadaj,† iwán kinagasté' itekipanowaní ijefej sacerdotejmej.

⁴⁸ Iwán Jesús kijtoj:

—¿Ix anwalkej annekuikoj ken kua' se yej tachte'? ¿Ix inón iga ankiwajligakej espada iwán kuawi'? ⁴⁹ Nej nochipa nonoya amowan iga nitamachtijtoya weyitiopan, iwán ayí' annekitzkijkej. E' inín nemi mochiwa kensan ijkulijto' ipan itájtōl Dios.

⁵⁰ Iwán nochi discipolojmej kikajtejkej iselti Jesús, iwán chojcholojkej.

Chokotzin yej choloj

† 14:47 14:47 Xikita glosario “Espada”.

⁵¹ E' se chokotz_{in} kitokatiaya Jesús, tejkuixtiaya iga se tzótzol, iwán kikitzkijkej; ⁵² e' yéj ompa kikajtej itzótzol iwán choloj ipetzkan.

Jesús iyixtaj yej kimandarowaj judiyojmej

⁵³ Iwán ompa kiwigakej Jesús iyixtaj ijefej sacerdotejmej, iwán ompa monechkojkej sacerdotejmej yej tayakantokej, yej kimandarowaj judiyojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley. ⁵⁴ E' Pedro kiwejkatokatiajki Jesús, este ipan ipatío*j* ijefej sacerdotejmej, iwán Pedro motalij wan policiyamej;§ moskojtoyaj titenoj.

⁵⁵ Ijefejmej sacerdotejmej iwán nochi yej kimandarowaj judiyojmej, kitemowayaj tejté yej manesi iga Jesús kichij yej ayek*t*i iga wel makimiktikan; e' ayá' kasiliayaj. ⁵⁶ Iwán mia' yej kipantiayaj Jesús, e' ayá' sesan itajtölmej. ⁵⁷ Iwán sekin tajtojkej iga kipantijkej Jesús, kijtojkej:

⁵⁸ —Nejemen nikakikej iga Jesús kijtoj ijkín: “Nej nia nikxixitinati inín weyitiopan yej tamachíwal, iwán ipan eyi días nia sej nikchiwati se' yej ayéj tamachíwalpa.”

⁵⁹ E' malej ijkón kipantiayaj, ayá' sansé kiltowayaj.

⁶⁰ Iwán ijefej sacerdotejmej moketza' iyixtaj sekin, iwán kitajtan Jesús:

—¿Aya'taj titajtowa achi? ¿Ix ayá' tikaki iga nemi mitztelwiáj?

⁶¹ E' Jesús atajtoj. Ijefej sacerdotejmej sej kitajtan:

—¿Ix teja in tiCristoj yej iPiltzín Dios yej kiweyimatiltiáj?

⁶² Jesús kijtoj:

—Neja nokta. Anyawij anne-itatij nej yej iPiltzín Taga' newatos iládoj iye'ma' Dios yej nochi wel kichiwa, iwán anne-itaskej nemi niwi' ipan mixti cielojkóbapa.

§ 14:54 14:54 Xikita glosario “Policiyamej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

⁶³ Iwán ijefej sacerdotejmej, kitzatzayan itzótzol iga kuejkuesiwi' iwán kijtoj:

—Ayo' tiknekij agaj máj mate-ijli de yéj. ⁶⁴ Amejemen ankikakikej iga kimalijlij Dios; ¿kén ankijtowaj amejemen?

Iwán inochin kijtojkej iga mamomíktiya.

⁶⁵ Sekin pewakej iga kichijchakej, iwán kixtzakkej iwán kimagakej, kijliayaj:

—¡Siga tiprofetaj, ta' xikijto a'yéj mitzmaga'!

Iwán policiyajmej kixaygatatzinkej Jesús.

Pedro kijtowa iga akixmati Jesús

⁶⁶ Pedro onoya tani ipan patio, iwán íkua' ompa asi' se isirvientaj ijefej sacerdotejmej; ⁶⁷ iwán kua' kita' iga Pedro nemi moskowa titenoj, kitachilijtiká', iwán kijlij:

—Tej no tinemiá iwán Jesús de Nazaret.

⁶⁸ E' Pedro kijtoj iga ayá', kijtoj:

—Anikixmati, niga nikmati de te nemi titajtowa.

Iwán Pedro kisa' juerájbapa kan kalakilo, iwán íkua' takuiga' se kayo. ⁶⁹ Iwán inón sirvienta sej kitachilijtikisa' Pedro, iwán kijlij yej ompa ojonokej:

—Inín taga' de yejémempa.

⁷⁰ E' Pedro sej kijtoj iga akixmati Jesús. Ayá' wejkati', yej ompa onoyaj sej kijlijkej Pedro:

—Mataj tejwa' tinemiá no iwán yejemej; tej de Galilea iga nikakij titajtowa kensan yejemen.

⁷¹ Iwán Pedro kijtoj iga kitzto' Dios iwán makiknochiwa siga takajkayawa, iwán kijtoj:

—Ayá' nikixmati inón taga' yej nemi anne-ijliáj.

⁷² Iwán íkua' takuiga' sej in kayo. Iwán Pedro kejlan yej kijtoj Jesús: “Kua' kayo aya takuika ome vej, tej tia tikijtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.” Iwán kua' Pedro inón kejlan, pe' iga choga'.

15

Kiwigaj Jesús iyixtaj Pilato

¹ Kuá' tanesi', ijefejmej sacerdotejmej monechkojkej iwán wewetkej yej kimandarowaj judiyojmej, iwán yej tamachtiáj ipan la ley iwán nochi yej kimandarowaj judiyojmej. Iwán Jesús kilpitiajkij iga kikawatoj iyixtaj pilato.

² Pilato kitajtan:

—¿Ix tejya in iRrey judiyojmej?

Jesús kijtoj:

—Ijkonya ken tej tikijtowa.

³ Iwán ijefejmej sacerdotejmej kitejtélwiyaj Jesús.

⁴ Iwán Pilato sej kitajtan Jesús:

—¿In tej atikijtowa nité? Ta' xikaki nochi yej mitzijliáj iga mitztélwíáj.

⁵ E' Jesús nité akijtoj; inón iga Pilato poxsan madmiradoj.

Mojtowa iga mamiki Jesús

⁶ Ipan iyilwi la Pascua, Pilato nochipa kimajkawaya se preso yej la gente kitapejpenaya. ⁷ Onoya se preso yej itoká' Barrabás; sen-onoyaj iwán sekin yej no tamiktijkej kua' yajkij icontraj igobiernoj. ⁸ Iwán mia' walkej, iwán pe' kijlijkej Pilato iga makimajkawa se ken kitekichíwa.

⁹ Pilato kijtoj:

—¿Ix ankinekij manikmajkawa iRrey judiyojmej?

¹⁰ Inín kijtoj iga kimatiá iga ijefejmej sacerdotejmej kixitayaj Jesús, inón iga kiwigakej iyixtaj. ¹¹ E' ijefejmej sacerdotejmej kitejtekimakakej la gente iga makitajtanikan iga makimajkawakan Barrabás. ¹² Iwán Pilato sej tatajtan:

—¿Té ankinekij manikchíwili yej ankijliáj iRrey judiyojmej?

¹³ Yejemen tzajtzíkejpa iga kijtojkej:

—¡Xikmikti ipan cruz!

¹⁴ E' Pilato kijtoj:

—¿Tétaj kichij yej ayektí?

E' yejemen majya tzajtzikey:

—¿Xikmikti ipan cruz!

¹⁵ E' Pilato kinekiá makiye'itakan, inón iga kimajkaj Barrabás iwán kitekimá' soldadojmej iga makimagakan Jesús iwán iga makimiktítij ipan cruz.

¹⁶ Iwán soldadojmej kiwigakej Jesús ipan ipatioj palacio, iwán kinejnechkojkej nochi soldadojmej. ¹⁷ Iwán kakiltijkej se sotantzótzol yej axokoti', iwán se corona* de witztí yej kikitikej iga kiyawalchijkej. ¹⁸ Iwán pewakej iga kitzajtzilijkej:

—¿Xiyé'ono iRrey judiyojmej!

¹⁹ Iwán kikuajkuawitekkej iga kuawi', kichijchakej, iwán motankuaketzakej iná', iga ken kiweyimatiltiyaj.

²⁰ Kua' kajawilmátikeja, kikixtilijkej inón tzótzol yej axokoti', iwán sej kakiltijkej sej yej itzótzolpa nokta, iwán kikixtijkej iga kimiktítoj ipan cruz.

Kiclavarowaj Jesús ipan cruz

²¹ Iwán se taga' yej ichan altepe' Cirene, yej itoka' Simón, yej itajpa Alejandro iwán Rufo, ompa panotiaya iga yajka imilpan, iwán yéj kitekimakakej iga makiwiguili Jesús icruz.

²² Iwán kiwigakej Jesús kan kijliáj Gólgota, yej kijtojneki Kan ono' Kuaomi'. ²³ Iwán kimakakej vino yej nenelijto' iwán remedio yej itoka' mirra, e' Jesús akonij. ²⁴ Kua' kiclavarójkeja ipan cruz, soldadojmej kikuikej itzótzol Jesús iga kirrifarojkej iga makimatikan te kiwigas sejsé de yejemej.†

* 15:17 15:17 Xikita glosario “Corona”. † 15:24 15:24 Sal 22:18

²⁵ Yowalti' las nueve kuá' kiclavarojkej Jesús ipan cruz. ‡
²⁶ Iwán kitálkej ikuapan kan kijkuilojkej te íga kimiktijkej, ijkón ijkulijtoya: “IRREY JUDIYOJMEJ.” ²⁷ Iwán na' kan kiclavarojkej Jesús pan cruz, no kiclavarojkej ome yej tachtekij, ipan sejsé icruz, se iládoj iye'ma' iwán se' iyopochkampa. ²⁸ Ijkón iga mochij yej ijkulijto' ipan itájtol Dios: “Kitakej ken se yej kichij yej ayekti.” §

²⁹ Iwán yej panowayaj itenoj Jesús, kipinajtiayaj, este kikuatzejtzelowiliayaj iga kijliayaj:

—Ayki', tej tikijtoj iga tikxitinas weyitiopan, iwán ipan eyi día wel sej tikojpachiwa,* ³⁰ moganaj ximomanawi, iwán xitemo ipan cruz.

³¹ Ijkonsan no ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj pan la ley, kipinajtiayaj, iwán mojliayaj:

—Sekin kimanawij, e' yéj imatika awel momanawia. †
³² Siga Cristo yej iRrey israelitajmej tiktaskej iga temoj ipan cruz, ijkón sí ticredoskej.

Iwán yej na' pilojtoyaj ipan sejsé icruz, no maltaj-towayaj iga Jesús.

Miki Jesús ipan cruz

³³ Kuá' asi' tajkodía, noyan ipan tajli takomitiá', ijkón takomititoya este las tres tiotakpan. ³⁴ Iwán ikuá'ya Jesús tzajtzi' iga inochi itájpál, kijtoj:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —yej kijtojneki: TinoDios, tinoDios, ¿te iga tinekájteja? ‡

³⁵ Sekin yej ompa onoyaj, kikakikej, iwán kijtojkej:

—Ta' xikakikan, nemi kinotza ikyapa profeta Elías.

‡ 15:25 15:25 Sal 22:16 § 15:28 15:28 Is 53:12 * 15:29 15:29 Sal 109:25
 † 15:31 15:31 Sal 22:7-8 ‡ 15:34 15:34 Sal 22:1

³⁶ Iwán se de yejémempa motaloj, kapachoto tejté yej ken ichka' pan xoko'vinoj. Kilpij ipan ojta', iwán kitecholtij Jesús, iga makichichina. Kijtoj:

—Xikajtewakan, matikitakan siga wi' Elías kitemowiki. §

³⁷ Iwán Jesús tzájtzi'pa iga tajtoj, iwán migui'ya. ³⁸ Iwán tzótzol* yej iga tajkotchaktoya weyitiopan, tajkotchayani', pewa' ajko iwán tzayantiwalaj este tani. ³⁹ Ijefej soldadojmej yej onoya iyixtaj Jesús, kua' kita' kén iga tzajtzi' iwán migui', kijtoj:

—Mataj melá' inín taga' iPiltzin Dios.

⁴⁰ Ompa no onoyaj sekin siwatkej, tachixtoyaj wejka; onoyaj María Magdalena, iwán se' María yej iyémejpa José iwán Jacobo yej tetzojo', iwán ompa no onoya se' siwa' itoka' Salomé. ⁴¹ Inimej siwatkej kitokatinemiáj Jesús, iwán kipalewijkej kua' nemiá Galilea. Ompa onoyaj no mia' siwatkej yej senyajkij Jerusalén iwán Jesús.

Motoka Jesús texapoko

⁴² Inón día kichiwaj yej monekis iga mostapa día kua' mosewilo. Kua' némiya tayowati, ⁴³ se taga' yej itoka' José yej ichan altepe' Arimatea yej onoya ipan inón grupo yej tayakantokej yej kimandarowayaj judiyojmej, yajki kitato Pilato iwán ayá' majmawi' iga kitajtan icuerpoj Jesús iga makitoka. Yéj no kichixtoya keman wi' reinaroki Dios. ⁴⁴ Pilato madmiradoj kua' kika' iga nimanín mi' Jesús, iwán kinotza' ijefej soldadojmej iga kitajtan iga ix an ijkonya. ⁴⁵ Kua' inón capitán kimatiltij iga mi'ya Jesús, Pilato kijlij José iga wel kitokas Jesús. ⁴⁶ Iwán José kikowato se sávana, iwán yajki kitemowito icuerpoj Jesús ipan cruz iwán kikiqimiloj iga inón tzótzol. Iwán kitoga'

§ 15:36 15:36 Sal 69:21 * 15:38 15:38 Inón weyitiopan yej onoya Jerusalén kipiaya kan petz sacerdote kalakiá, ompa tajkotchaktoya iga se cortina. Ex 26: 31-33. Xikita glosario “Cortina”.

ipan se₂ texapo¹ yej ichkuatoyay. Iwán kitentzakua¹ iga se₂ weyiyawalte'ti.† ⁴⁷ María Magdalena iwán se¹ María yej íye'pa José, kitakej kan kitokkej Jesús.

16

Ojpa-isa Jesús

¹ Kua¹ pánoja día iga mosewilo, María Magdalena, Salomé, iwán María yej íye'pa Jacobo, kikojkej yej ajwiya¹ iga kitaliliáj icuerpoj Jesús. ² Iwán isájpasan domingo asitoj kan tokto¹ Jesús, kisa'ya tonatj¹. ³ Iwán mojliayaj:

—¿A'yéj an teenilij te'ti yej iga tentzakto¹ inón animaj-texapo¹?

⁴ E' kua¹ tachakej, kitakej iga inón weyite'ti ayo¹ kitentzaktoya animajtexapo¹. ⁵ Kua¹ kalakkej animaj-texapoko, kitakej se₂ chokotzin ewato¹ a la derecha, kakijto¹ se₂ weya'tzótzol yej ista¹; iwán momajtijkej. ⁶ E' yéj kijtoj:

—Amo ximajmawikan; amejemen ankitemokoj Jesús de Nazaret, yej kimiktijkej ipan cruz. Yéj ojpa-ísa'ya; ayo¹ teyi nigaj. Ta'ki' xikitakan kan kitekakaj.* ⁷ Xákanya inán, iwán xikijlikan idiscipolojmej iwán Pedro: “Jesús yawi asiti achto Galilea que amejemen, iwán ompígaya ankitaskej, ijkón ken mitzijlijkej.”

⁸ Inomej siwatkej cholotikiskej animajtexapoko; kuekuechkatijkej iga momajtijkej. Iwán ayagaj te₂ kijlijkej iga majmawiáj.

Jesús kixnextiliá María Magdalena

⁹ Kua¹ ojpa-ísa'ya Jesús, isájpasan domingo, kixnextilij achto María Magdalena, yej kikixtilij ikya siete malespíritoj. ¹⁰ Yéj yajki kimatiltito yej kitokatinemiáj Jesús; kasitoj

† 15:46 15:46 Is 53:9 * 16:6 16:6 Sal 16:10

mokno_{matitoyaj} iwán chokato_{yaj}. ¹¹ Kuá' yejemej ki_{matikej} iga Jesús ojpa-isa' iwán iga María kíta'ya, yejemen akicredo_{kej}.

Jesús kixnextiliá omen idiscipolojmej

¹² Después Jesús kixnextilij omen yej nemi yayaj ipan ojti wéjkaya iga altepe'!; e' sé'paya iga nesía. ¹³ Yejemej no yajkij iga kimatiltitoj sekin, e' yejemej no ayá' kicredowilijkej ken iga kijtojkej.

Jesús kitekimaka idiscipolojmej kén iga makichiwakan

¹⁴ Máj máj Jesús kixnextilij once idiscipolojmej kan nemi takuaj. Iwán Jesús kajajwa' inomej iga ayá' kicredowayaj iga yoltakuaktíkejo' iga ayá' kicredowilijkej inomej yej kitakej iga Jesús ojpa-ísa'ya. ¹⁵ Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Xakan noyan ipan tajli iwán xikpowilikan nochi gente ye'noticiaj kén iga Dios tamanawía. ¹⁶ Yej kicredoj iwán mobautizaroj, Dios kimanawij; e' yej akicredoj, Dios kinkochiwas. ¹⁷ Iwán inomej yej kicredoskej kichiwaskej yej ayi'pa mo-ita. Ipan notoka' kikixtiskej malespiritojmej, iwán yawij tajtotij ipan nuevo tajtolmej. ¹⁸ Kikitzkiskej kowamej iga imamej, iwán siga koniskej tejté yej temiktiá, até kichiwiliskej. Kitaliskej imamej ipan yej wetitokej, iwán achitiaskej.

Jesús tejkawi ipan cielo

¹⁹ Kuá' tami' tajtoj wan idiscipolojmej, toTeko Jesús tejkaj ipan cielo, yajki motalito iladoj iye'ma' Dios.†
²⁰ Iwán discipolojmej kiskej iga kipowatoj noyan kén iga Dios tamanawía. ToTeko Jesús kipalewiaya idiscipolojmej iga kuá' kipowayaj ye'noticiaj, kichiwaya yej ayi'pa mo-ita iga manesi iga mela'ciertoj yej kijtowayaj. Ijkónyawa'.

† 16:19 16:19 Sal 110:1

Itájtōl toTēko ipan mela'tájtōl
Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtōl toTēko ipan mela'tájtōl New
Testament

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nahuatl, Isthmus-Mecayapan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 25 Mar
2022

8d5b6a33-8846-5c0f-ae8f-62c94f894f7b